Nyolczadik évfolyam. 257-ik szám. Kolozsvártt, 1878. szombat november 9.

A „KELET“ előfizetési dija:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva
Egész évre . . . . . 16 frt.
Félévre . . . . . 8 „
Negyedévre . . . . . 4 „
Egy hóra helyben . . . . . 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 7 kr.

Megjelenik a „Kelet“ mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Hirdetési dijak
Hatszor hasábozott gármond sor vagy annak tere 6 kr. Bélyegdij minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknél külön kedvezményt is nyujt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:
Bécsben: Oppelik Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus den Wollzeile 36.) Haasenstein et Vogler (Wallfisch gasse 10.) Rud. Mosse Publicistische Bureau Budapesten. Haasenstein és Vogler hirdetés közv. irodája. Weisz Mór hirdetések felvételi irod. Bécsben Wollzeile 18. és Budapest Szervitatér 5. sz.

Nyilttéri czikkek
gármond sora után 25 kr. fizetendő.

Szerkesztői szállás:
Főtér 4-ik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ ÉRTÉKESEBB CZIKKEK DIJAZTATNAK.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:
Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Kolozsvár, 1878. nov. 8.

(?) Kolozsvár város képviselete ma tartja október havi rendes gyülését s a tárgysorozatból látjuk, hogy a nemes tanács gondoskodott a gyepmestereknek épitendő lakásról, a rendes fizetéssel ellátott tisztviselők külön jutalmazásáról, megint egy új teleknek és épületnek kölcsön-pénzen való megvásárlásáról — de fájdalommal tapasztaljuk, hogy esze ágában sincs csak gondolni is a város jövőjét oly közelről érintő Szamos-völgyi vasut-vonalra.

E lap egyik munkatársa vette magának a fáradságot s figyelmeztette, a mult hóban, városunkat a nagy jelentőségre, melylyel e tervezett vasut-vonal városunkra nézve bir s ismerve a vállalat főmozgatójának tevékenységét és buzgalmát, fölhivta az illetőket az ügy érdemleges megfontolására, esetleg előnyünkre váló kerékvágásba való terelésére. Az intézők köréből kelt is visszhang e fölszólalásra s bár egy kissé g'schäftelő tulliczitáló modorban, megtétetett a lépés a közeledésre, a minek eredményeül, talán, még találkozás is fejlődhetett volna, a két érdekelt fél között, ki. A „Szolnok-Doboka“ czikkezője is kivetette a maga módja szerint a hálót, melyben — adván a vonakodót — Kolozsvár városát nagy áldozatok hozatalára akarja csábitni s bár, az ügyre nézve balgatagul, de még is csak hozzá szól a kérdéshez. Végül, a kolozsvári kereskedelmi- és ipar-kamara is elég jelentősnek ismerte e vasut-vonal kérdését a külön tanulmányozásra s bizottságot küldött kebeléből ki, mely véleményt terjeszszen a szükséges teendők felől a kamara elé. Szóval az érdeklődés, mozgalom, felszólalás, sőt intézkedés minden oldalról megindult Kolozsvár város érdekében — csak épen Kolozsvár város, illetőleg tekintetes tanácsa, hallgat mélyen, aluszsza az igazak álmát s mint a menekvő strucz-madár, homokba dugott fejjel ignorálja az egész kérdést.

Mi részünkről szakértők nem vagyunk e vonal technicai kérdésére nézve, de látjuk, hogy e lap □ jegyü munkatársa határozottan állitotta, hogy e vasut, bár hosszabb, de kevesebb természeti nehézségekbe ütköző lenne, ha a Szamos balpartján vezettetve, kolozsvári csatlakozással épittetnék ki — mely esetben, talán, külön indóház sem kellene itt helyt, mint, jelenleg, Apahidára terveztetik; tudjuk, hogy a forgalom, mely már is nagy részt Kolozsvártól el és Apahidára van, Keleti vasútunk által, tereltetve, véglegesen és egészen elvonatnék Kolozsvártól, ha az apahidai csatlakozás csakugyan létesül; vesszük észre a 42-ős bizottság, e lap tegnapi számában ismertetett, értekezletének menetéből, hogy a 6-os bizottság által beterjesztett s az értekezleten megvitatott alapszabály-javaslat a „Szamos-völgyi“ s nem, mint inditványoztatott „apahida-dézsi“ nevezetet állapitja meg s ama védelem, melyet az elnök az elfogadott czim mellett kifejtett, sejtetni engedi azt is, hogy az intézők csakugyan fönn kivánják tartani a lehetőségét annak, hogy a csatlakozás, a végén is, Kolozsvárra tétessék — s igy legalább is indicálva látjuk azt, hogy Kolozsvár városa, mint ilyen, ne sajnáljon egy kis gondolkozást, munkát, sőt áldozatot is a kérdés fölvetésétől, megvizsgálásától s esetleg előnyös megoldásától. Hiszen itt van a városnak két fizetett mérnöke; a városi bizottság tagjainak sorában szintén több mérnököt tisztelhetünk s már magok az utóbbi években végzett épitkezések eléggé bizonyitják, hogy szakértelem tekintetében nincs miért kölcsönért a szomszédba fáradnunk, mihez képest egyátalán nem tudjuk belátni annak okát, hogy miért kellessék tanácsunknak, e kérdésre nézve, az indolentia köpenyébe burkolóznia, a nélkül, hogy bár egy kis vizsgálatot inditana, ha csakugyan oly fölösleges-é ez ügynek még csak szóba hozatala is?

Végül, egy szerény figyelmeztetés az intézők czimére. A „Kelet“ □ jegyü czikkére adott visszhangból s a czim-kérdés érintett elintézéséből nyilván kitetszik, hogy illetékes helyen épen nem uralkodik idegenkedés a kolozsvári csatlakozás iránt, miből, indirecte, azt a feltevést látjuk igazolva, hogy a kolozsvári csatlakozás előnyösebb volna, az egész vonalra nézve, az apahidainál. Ez esetben nem csak Kolozsvár városának, hanem magának a vonalnak is érdekében áll az előnyösebb terv kivitele s nagyon kisszerünek tetszenék előttünk, ha akár álhiuság alapján mindkét fél a másiktól várná a közeledést; akár az egyik fél a másiknak rovására akarná a helyzetet kizsákmányolni s a kölcsönösségből származó előny részére eső felével meg nem elegedve, minden előnyt maga akarna megkaparitani, minden áldozatot pedig a másik vállára háritani.

Épen a jelszó, melyet az Elnök megnyitó-beszédében, igen helyesen, hangoztatott, megköveteli, hogy a közös feladat, közös erővel, közösen létesittessék — máskülönben olyan egy osztály kerekednék ki a dologból, mint a mesében: „itt van a pej, meg a szürke: válaszsz, de én előre megmondom, hogy a szürkét én veszem.“

Quod uni justum, alteri aequum!

— A függő államadósság ellenőrzésére kiküldött országos bizottság, Bécsben, 1878. évi november hó 5-ik napján tartott II-ik ülésében, az államjegyek forgalmi összegét 1878. évi október hó végével következőnek találta:

A bizottság saját feljegyzései alapján a tulajdonképeni államjegyek összege		
1 forintosokban	86,804.905	frt.
5 „	118,816.345	„
50 „	151,657.350	„
Összesen	357,278.600	frt.
A közös pénzügyminiszterium hivatalos közlése szerint, a sóbányákra bekeblezett és forgalomban levő zálogjegyek összege	54.721.347	frt 50 kr.
Összesen	411,999.947	frt 50 kr.

Kelt a függő államadósság ellenőrzésére kiküldött orsz. bizottságnak Bécsben, 1878. évi november hó 5-én tartott II-ik üléséből.

Prileszky Tádé, s. k. biz. alelnök.
Ifjabb báró Vay Miklós s. k. biz. tag.
Bohus Zsigmond, s. k. biz. tag.
Id. gr. Ráday Gedeon, s. k. biz. tag.
Halassy Gyula, s. k. biz. tag és jegyző

— Andrássy gr. külügyminiszter Budapesten időzése alatt a külhatalmak képviselői is sürübben fognak Budapesten tartózkodni, igy a franczia és orosz nagykövetek legközelebb leutaznak pár napra, mig Sir H. Elliott angol nagykövet már ma ideérkezik és több hétig fog itt időzni.

— Az egyesült ellenzék a bécsi delegatusokat meg fogja hivni, hogy a delegatió ülésezése alatt látogassák és használják a club helyiségeit.

— Az igazságügyi miniszteriumban szorgalmasan dolgoznak az iróitulajdonjogot rendező törvényjavaslaton, melynek némely lényeges intézkedéseire nézve a M. t. Akadémia és a Kisfaludy-társaság bizottságai által készitett munkálatot vették alapul.

— Tisza miniszterelnök és a magyar hitelintézet vezérigazgatója Weninger ur, mint a járadék-consortium képviselője közt, a „Fremdenblatt“ pesti tudósitása szerint, tegnapelőtt jött létre a végleges megállapodás, melyhez képest a consortium kötelezi magát az államnak ez évbeli összes pénzszükségletét a sajátjából adott előlegezés utján és pedig a járadék-kibocsátás nélkül fedezni, ugy hogy Tisza minden közvetlen pénzügyi gond nélkül léphet a delegatiók elé. E körülmény, hogy t. i. a hitelintézeti csoport Magyarországnak ily tetemes előlegeket ad és vele üzieti egybeköttetéseit ismét jelentékenyen emeli, a „Fr.“ szerint valóságos bizalmi szavazatot kell, hogy képezzen a magyar hitel mellett.

— A felirati bizottság beható előértekezleteket tartott s elhatározta, hogy minden egyes tagjának tetszésére bizza a felirati javaslat kidolgozását s a bizottság elé való terjesztését. Csak azután lehet majd a végleges szövegre nézve megállapodni. A javaslat az eddigi megbeszélés szerint nem lesz igen terjedelmes, az occupátióra vonatkozó passus kivételével, a trónbeszéd parafrázisát fogja tartalmazni, azonban a védtörvényre nézve határozott véleményt nyilvánit.

— A védtörvény meghosszabbitására vonatkozó következő törvényjavaslatot terjesztett Horst báró honvédelmi miniszter a képviselőház ülése elé: Törvény, mely által az 1868. deczamber 5. védtörvény 11. és 13. §§-aiban, az áliandó hadsereg és haditengerészet hadiállományára, továbbá az ujonczkoutingensekre vonatkozó, a birodalom mindkét államterületére érvenyes határozatok 1879. év végeig meghosszabbittatnak.

A birodalmi tanács mindkét házának jóváhagyásával, elrendelőnek tartom a következőket:

1. §. Az 1868. deczember 5-ki védtörvény 11. §-ban az álló hadsereg és a hadi tengerészet 800.000 emberben megállapitott hadi állományának érvényessége 1879. év végeig meghoszszabittatik.

A további változatlan meghagyásra vagy a megállapitott hadiállomány megváltoztatására czélzó inditványok mindenesetre az 1879. év lefolyása előtt mindkét államterület képviseleti testületeihez uj megegyezés végett beterjesztendők.

2. §. Az ugyane törvény 13. §-a által egyrészt a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és tartományok közt, másrészt a magyar korona tartományai közt kivetett ujonczkontingens az ott kimondott egyéb megszoritások fentartása mellett az 1879. év végeig megtartja érvényességét.

3. §. E törvény keresztülvitelével honvédelmi miniszterem bizatik meg, kinek ez ügyben közös hadügyminiszteremmel kell megegyeznie.

— Az „Ellenőr“ mai száma nem esodálkozik azon, ha minden erdélyi emberre kinos benyomást tett Simonyi Ernő azon a szenvedély eflogultságával tett nyilatkozata, melylyel br. Orbánnak különben a törvényszékek illetősége elé tartozó vádját megpaprikázni igyekezett. Nem ez a hang az — irja — melylyel remélre magát fogadtatni az anyaország kebeléte tárt karokkal viszszatért Erdély, azon Erdély, mely Bethlen Gábor és Bocskai vezérlete alatt kétszer mentette meg fegyverével s vérével Magyarország szabadságát. Ha a tisztelt urak Erdélyt jobban ismerik Chinánál, tudnák azt, hogy Erdélyben, legalább a mig magát kormányozta, soha még hire sem hallatszott a képviselő választási vesztegetéseknek. Erdély a közvélemény csinálás ezen fegyvereit nem ismerte soha, s ha e fegyver egy vagy más helyütt használtatott volna, a gyalázat azokat érné, a kik importálták, s ha ily fegyvert valahonnan importálhattak, az arra mutat, hogy ott a honnan importáltatott, már meghonosult dolog volt.

Külföld.

A szerbek és a bolgár lázadás. Nándorfehérvártt, miut a Reutter-ügynökség jelenti, nagyon rossz szemmel nézik a bolgár mozgalmat s főleg az orosz és bolgár haderő összpontositását Köstendjil vidékén. A szerbek attól félnek, hogy a mozgalom közvetett czélja a Szerbiához csatolt bolgár terület visszaszerzése. — A görög kormánynyal ujabban csakugyan folynak tárgyalások' még pedig orosz-ellenes (!) értelemben.

Az öreg Garibaldi ismét irt egy levelet, melyért nem egy élczlap megirigyelhetné. Az öreg tábornok ebben kifejti programmját, mely következő három főpontban foglalható össze: Az állandó hadsereg eltörlése és az egész nemzet felfegyverzése, egyetlen általános adó és a papság eltörlése. A „felfegyverzett“ nemzet Garibaldi számitása szerint két és fél millió (mily kicsiség!) harczosból álló, vitéz, teljesen kiképzett néphadsereget fog szolgáltatni. Két milliót e hősökből arra használjanak, hogy háborut viseljenek Ausztria-Magyarország ellen s az ennek zsarnoksága alatt nyögő olasz tartományokat felszabaditsák; a többi fél millió az országban helyőrségi szolgálatot végezzen. Az ügyesség nem babonaság! Az öreg Garibaldi a teljesen felszerelt honvédőket és szabadalmazott világhóditókat csak ugy szórja a szüre ujjából, mint Boskó és más büvészek a pénzt az üres zsebből.

Simlából jelentik: Az angol ultimátum f. hó 2-án adatott át Ali-Musjid angol parancsnokának, Hul-Aghánnak. Az ultimátum egy másolata Pesawerből futárral küldetett az emirhez. Az afgán csapatok Heratból Kandahárba érkeztek. A djellalabadi emir el van határozva az angolokat megtámadni, ha ők nem kezdik el a támadást. A pisin-törzsek gabna készleteiket Quettahban helyezték el magtárakban, hogy az emir ne vegye el tőlük azokat.

A franczia sárgakönyv.

A sárgakönyv magában foglalja 1877. decz. 28-ika óta a keleti kérdésben váltott okmányokat.

Dufaure, jul. 13-ki sürgönye szerencsét kiván Waddingtonnak a berlini szerződés aláirása után, és igy szól: „Midőn elfogadtuk a meghivást a congressusra, az volt vezéreszménk, hogy hozzájárulunk a béke helyreállitásához és megszilárditásához, a nélkül, hogy bármi tekintetben lemondanánk semlegességünkről.

Franchi bibornok jul. 23-kán köszönetet mond a franczia kormánynak, hogy sikra szállott

---

A „KELET“ TÁRCZÁJA.

EDINA.

Angol regény.

KÉT KÖTETBEN.

Irta:

YOOD ASSZONY.

MÁSODIK KÖTET.

Huszonkilenczedik fejezet..

Babér-telep.

(94-ik folytatás.)

Boglárka éppen a kis Róberttel játszott s e szavakra megfordult. Szebb volt mint valaha, daczára a gyülölt Lambethben való tartózkodásának. Ma a születésnap tisztéletére felvette egyik szép selyem ruháját.

— Igyekezni fogok eszemben tartani, felelt nevetve. Reméllem nem fogok ürmöt mondani helyette. Mondd csak Edina miért ültettél ürmöt is kertedbe?

— Az a házi asszonyé, s már itt volt mikor ide jöttem, felelt Edina. Mrs. Fox csomagokba kötve felakasztá ágya fölé, azt mondja, a bogarakat távol tartja az által ágyától.

Midőn mr. Brown elutazott nyugat Indiába, azt hitte a leghosszabb idő, mit távol fog tölteni, hat hó leend. De már jóval tul haladta távolléte a hat hónapot, s ő még mindig nem jött. Hihetőleg megszerette az ottani életet s teljesleg meg volt elégedve, Frank hogyan végzi dolgait. Azt irta Franknak, hogy atyja teljességgel nem akarja őt elbocsátani magától. Betegsége lassan sorvasztja őt, de baja gyógyithatlan, és igy azt óhajtja, hogy fia végperczéig mellette legyen. Igy irt Brown, ezt adva egyedüli okul, hosszasabb ott maradásának. Franknak mind ugy jött, mintha valamely titok is volna a dologban, de azért nem bánta, meg volt elégedve állásával s buzgón járt el hivatásában. Ritkán szentelhetett csak egy órát is az üdülésnek, meglehetős kiterjedt gyakorlata volt, s nem tartott segédet.

Itt jön a levélhordó, kiáltott fel Kata.

A levélhordó nem nagyon gyakori vendég volt Babér-telepen.

Ha vagy egyszer levelet hozott, az mindig Raynoréknak szólott, mrs. Fox soha sem kapott levelet s ugy látszik nem is várt.

Kata az ajtóhoz szaladt, s elvette a levelet. Eliztől jött, megirta miért nem jöhetett el.

— Boglárka kedvesem, szólt sugva Frank nejéhez, most fel kell tenned kalapod, hogy menjünk. Még este előtt otthon kell lennem; nem maradhatok tovább.

— Én elküldeném betegeimet oda a hol a bors terem! kiáltott fel Alfréd, ki meghallotta Frank szavát.

— Te könnyen megtennéd, nevetett Frank. Mindened fölé is helyezed betegeidet; éppen mintha az orvosi gyakorlat egy aranybálvány volna gyémánt szárnyakkal.

— Mindenek fölé is kell hogy helyezzem, ha átvettem, kötelességem azt tenni.

Boglárka ez alatt észrevétlenül bement a házba, s a szűk hálószobában feltette az egyetlen tűkör előtt kalapját. Két ágy állt a szobában, a többi butorzaton kivül, egyikben hált Raynorné Katával, a kisebbikben Edina. Mekkora változás volt ez mindnyájukra nézve! Egyszerre néhány Edina által kiejtett szó ütötte meg Boglárka fülét. Edina és Frank a hálószoba ablaka alatti padon ültek s Trennachról beszélgettek.

Raynorné s a gyermekek a kert tulsó felében voltak, s az ut fölé hajolva azt látszottak vizsgálni, miféle kavicscsal van az béhintve.

— Hallottál vagy egyszer valamit Bellnéről mostanság? kérdezte Edina.

— Ma is láttam őt s tegnap is, volt Frank váratlanul jött felelete.

— Hol láttad, itt van talán Londonban? kérdezte gyorsan Edina.

— Igen, most itt lakik Rózálival Londonban.

— Miért költöztek ide? kérdezte tovább Edina, s hangja bizonyos nem helyeslést fejezett ki.

Boglárka ujjai oly hirtelen elejtették a kalap kötőjét, mintha megbénult volna.

Nem tudom, felelt Frank; egy rokonuktól pénzt örököltek, s alkalmasint kedvők van most itt Londonban élni. Bellné betegsége gyors előhaladást teszen, s előbb-utóbb csak vége lesz már. Én gyógyitom őt.

— Közel laknak hozzád?

— Csaknem a szomszédban.

Rövid szünet állt bé. Edina gondolkodni látszek, azután ismét kérdezte:

— Rózáli most is oly csinos?

— Nem oly csinos többé, de még szebb.

— Nem kellene oly gyakran oda menned Frank! kiáltott fel Edina.

Mintegy álomban beszélt igy, gondolatai meszsze visszaszálltak a multba. Szive mélyében meg volt győződve, hogy Frank egykor szerette Rózálit. Frank nevetett, de nevetése erőltetett volt, az ő gondolatai is a multra mentek vissza, még pedig ama szerencsétlen éjre Trennachban. Egyszerre hangzott Alfréd szava a kertben:

— Itt van mama, itt van!

Raynorné megsoványkozott ujjáról lehullatta volt gyürüjét, s mindenik segitett neki keresni.

Boglárka sem hallott, sem látott többet, mig valaki be nem jött, jelenteni neki, hogy Frank vár reá. Kiment, gépileg jó éjt kivánt a háziaknak, szótlan lépdelt férje karján haza felé. A régi féltékenység, melyet azelőtt táplált volt Rózáli iránt, tizszeres erővel tört ki ismét szivében. Milyen csodás szenvedély is az a féltékenység, az okosság szava merőben hozzá férhetetlen, s ha egyszer megragadott valakit, abból tökéletes esztelen bolondot csinál. A sötétet világosnak látja, a világost sötétnek; vékony árnyak, melyeket más meg sem látna, gránit kemény sziklákká változnak át. Nem messze a háztól találkoztak Károlylyal. Nagyon gyorsan ment, s boszus hangulatban üdvözölte őket!

— Szégyen gyalázat! kiáltott fel, épen mikor egy órával hamarább akartam jöni a szokottnál, még később vagyok itt. Annyi a dolog az irodában, hogy most is kettőnek ott kellett maradni közülünk, hogy bevégezze.

— Hagyd el, soha se busulj, szólt Frank, nyájasan, jövő rendben több szerencséd lesz.

— A jövő rendben? tehát mostanhoz egy évre? De te oly ritkán jössz hozzánk Frank.

— Megyek mikor lehet. A helyett neked kell többször hozzánk jöni. Akarod a jövő vasárnapot egészen nálunk tölteni el? Most nem időzhetek tovább.

— Nagyon szivesen, felelt Károly. Jó éjt mindkettőtöknek.

Egyik férfi sem vette észre, hogy Boglárka egy szót sem szólt.

Boglárka ez alatt ok nélkül kinozta magát gondolataival. Bell Rózáli tehát Londonban van, egészen közel hozzájok, csaknem a szomszédban, mondta volt Frank. Ma is, tegnap is látta őt, tehát mindennap találkoznak. Kétségen kivül szerette ő e Rózálit, s szerelme hozzá határozott dolog volt. Még Edina is tud róla, ugy látszik. Milyen borzasztó ez! Mennyire haladhatott már a viszony? s hogyan fog mind ez végződni? Raynor Frankné ugy gondolkodott, mint valamennyi féltékeny nő szokott, s képzelgéseit oly igazaknak hitte, mint a szent irást. Ha egy égből alászállt angyal akarta volna e perczben balvéleménye iránt felvilágositni, annak sem hitt volna.

A féltékenység éppen olyan betegség, mint a váltóláz, minden fokozatán át kell annak menni a betegnek.

— Még zivatarunk lesz! kiáltott fel egyszerre Frank, milyen rekedt, lenyomott a levegő, s milyen nehéz sötét felhő huzódik erre. Nagyon kell sietnünk.

Boglárka hallgatagul egyezett bele, meggyorsitott lépteik megakadályozott minden további társalgást, ugy hogy férjének alkalma sem volt észrevenni, milyen szótalan ma este.

A zivatar kitört, mikor még két ház volt lakásukig, dörgött, villámlott, s a szél zúgott. Midőn a házba léptek, ott találták Sámuelt, karjait az asztalra támasztva, lábait kinyujtva. Frank egy levélkét vett kezébe, mely az asztalra volt letéve. (Folyt. köv.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

a congressuson a keleti katholikusok vallási szabadságáért.

Waddington aug. 22-iki sürgönyében követeli a berlini szerződés teljes végrehajtását, és nemcsak specialis pontjainak teljesitését. Szept. 27-ki sürgönyében kivánja Waddington, hogy a porta nagyobb szilárdsággal vegye kezébe a közérzület vezetését, és ne engedje, hogy Törökországban állandó legyen a zavar, a mely vésztel-jes lehet, nehogy a hatalmak közbenjárása által nyert előnyöket elveszitse.

Salisbury jul. 7-ki sürgönyében közli Waddingtonnal a Cyprus szigetére vonatkozó conventiót, a mely azért köttetett, hogy nyugati Ázsia ne essék védtelenül Oroszország lábai elé. Anglia — mondja a sürgöny, — nem szállotta meg Egyptomot, de a Suezy csatornát nem akarta hatalmába keriteni, hogy meg ne sértse Francziaországot.

Waddington jul. 21-ki sürgönyében constatálja a cyprusi conventió által Francziaországban előidézett izgatottságot. Fejtegeti benne Salisbury fölvilágositásait, melyeket Francziaország megnyugtatása végett tett. Francziaország tiszteli Angliát, mint ázsiai nagyhatalmat; de mint földközi tengeri nagyhatalom a maga részére is hasonló tiszteletet kiván. Salisbury elismerte a jogegyenlőséget és a kölcsönös tiszteletet, a melynek az egyptomi kérdésben és a franczia-angol viszonyban kell uralkodnia, hasonlóképen az együttes actióban is, mind a két állam külön érdekeit illetőleg.

Salisbury aug. 7-ki sürgönyében nyugtázza Waddingtonnak emlitett sürgönyét és constatálja Anglia őszinte kivánságát, hogy szives egyetértésben alkudozzék Francziaországgal, Egyptom segédforrásainak czéljából. Sem Anglia, sem Francziaország nem kivánják Egyptomban megvetni lábukat, egyikük sem szándékozik dynastikus kérdésekbe elegyedni, a melyek a porta fennhatósága alatt uralkodó kedive családját érintik. Mind a két hatalom óhajtja a kedive tekintélyének fenntartását, azonban a reformok megvalósitását is egyforma erélylyel követelik. E tekintetben nem lehet tartaniok a félreértésektől. Közös kivánságuk, hogy fönmaradjon a kedive dynastiája, népe boldoguljon, és az adósságok kifizettessenek.

Románia.

Bukarestből azt irják a „Pol. Corr"-nek. Az egész ország feszült várakozással várja az időt, midőn a román csapatok be fognak vonulni Dobrudsába, melyet Dunántuli Romániának neveznek. A bevonulás akkor fog megtörténni, ha az európai határkijelölő bizottság szabatosan kijelölte azon területet, mely Romániához lesz csatolandó. Ez valami husz nap mulva fog megtörténni. A bizottság ma nov. 2-án lépett egybe Szilisztriában. Hogy a román kormány mily nagy fontosságot tulajdonit a bizottság működésének, kitünik abból, hogy Bratianu miniszterelnök és Kogolniceanu külügyminiszter személyesen lementek Silisztriába. A berlini szerződés: Szilisztriától Mangaliáig az egyenes vonalt jelölte ki határul; a román kormánykörökben mégis attól tartanak, hogy Oroszország Kusdun át akarja majd kijelöltetni a határt. A Dodrudsa közigazgatási módozata tekintetében sincs még végleges megállapodás. Persze nem hiányoznak a legkülönbözőbb javaslatok; azonban a kormány a teendők iránt még homályban van, mert terra incognitával áll szemben. Egy nehézséget képez az a körülmény is, hogy az orosz kormány ott számos oly egyént helyezett magas hivatalba, kik Román-Bessarábiában vétséget követtek el és elmenekültek a Dobrudsába.

A nagyon nyomott hangulatot még rosszabbá teszi az a körülmény, hogy Keleten egyre sötétebbek lesznek a viszonyok. Ezen sötét constellátióval szemben tehát megmagyarázható, ha ma az egész országon át hangzik az a kiáltás, hogy növelni kell a haderőt, hogy ez minden eshetőséggel szemben helyt állhasson. A hadügyminisztériumban élénk tevékenység uralkodik és hir szerint ujabb fegyveszállitmányok is lettek rendelve.

A belpolitikai viszonyokat illetőleg felemlitést érdemel az a tény, hogy az ugynevezett czentrumnak, a régi bojár pártnak több korifeusa elhagyta pártállását és nyiltan orosz politikát üz. A hajdani hadügyér Floresku és egy magas helyen nagy tekintélyben álló egyén állnak ezen uj csoportosulás élén. Egy befolyásos udvari egyén, valamint a mostani cabinetnek egy tekintélyes tagja is az orosz párthoz csatlakoztak.

Rosetti visszalépését megint egész határozottan beszélik s hozzá teszik, hogy ő mint román követ fog Romába menni. Ha tehát, a mit már nemcsak a conservativ, hanem a nemzeti szabadelvű pártban is beszélnek, a Bratianu-kabinetnek már rég idő óta jelzett módositása bekövetkeznék, akkor könnyü előre látni, hogy ez minő politikát követne.

Egy Janinából nemrég ide érkezett tekintélyes egyéniség borzasztó dolgokat beszél el azon szenvedésekről, melyeket az oda bekebelezett görög foglyoknak ki kell álliniok. A 400 görög fogoly, kik közt a legjobb osztályból valók is vannak, a szemetes kocsik elé fogatnak és más sulyos munkát végeznek és egy egy napra $^3/_4$ font fekete kenyeret és egy krajczárt kapnak élelmezésre. Maczedonia és Epirus keresztyén lakóssága nem csatlakozik a bolgár fölkeléshez, mert belátja azt, hogy a felbőszült muzulmán lakóssággal nem volnánk képesek megmérkőzni.

A bukaresti metropolita az orosz császártól az első osztályu Szt. Anna rendjelt kapta.

Az osztrák felirati vita.

Az osztrák felirati vita erkölcsi eredménye nem volt valami kedvező az alkotmányos pártra nézve. A mondott beszédek nem emelkedtek tul a középszerüségen, kivéve az egy Hausnerét, ki felszólalásával nagy figyelmet keltett. Beszédének hatása, mint Bécsből irják, rendkivüli volt. Az egész ház a szónok körül csoportosult, s ismételten zajos helyeslésekben tört ki. Midőn beszéde véget ért, az alkotmányos pártról sokan hozzá siettek, s szerencsét kivántak neki. Csak a lengyelek maradtak hidegen, sőt kitüntették ellenséges érzületöket. Hausner már a költségvetés alkalmával magára vonta a ház figyelmét; tegnapi fellépte pedig az osztrák parliament legkiválóbb szónokainak szinvonalára emelte. Hausner Galicziában született, lengyel neveltetésben részesült; de szülei német eredetüek. Galicziai földbirtokos.

Különben gyakorlati eredményt Bécsben senki sem tulajdonit a felirati vitának, sőt, mint a „Pester Lloyd" bécsi levelezője irja, még az „értékes anyag" jelentősége sem illeti meg azt. A kormányválság elszunnyadt, s alkalmasint csak a delegácziók ülésezése után fog felébredni. Csak ekkor várható az uj kabinet megalakitása. Az emlitett lap levelezője szerint, még mindig Pretisnek van legtöbb kilátása. Azon körülményből, hogy dr. Stremayr ujabban előtérbe lépett, bizonyos körökben ama következtetést vonták, hogy ő fog felszólittatni a kabinet-alakitásra. Stremayr azonban egyszerűen azon okból képviseli a távollevő miniszterelnököt, mert Lasser báró visszalépte óta, ő a rangban legelső miniszter, s igy a miniszterelnök képviselése őt joggal megilleti. Auersperg herczegnek Budapestre történt meghivása nem bir semmi politikai jelentőséggel. Csak azért utazott ide, hogy az osztrák delegátusokat bemutassa ő Felségének.

A delegáczióból.

A magyar delegáczió első ülését tegnap d. u. 6 órakor tartotta a főrendiház termében, korelnök: Zsedényi Ede, korjegyző: Baross Gábor.

—

A delegáczió fogadtatására ő felsége által vasárnap d. e. 11 óra tüzetett ki és pedig 11 órakor a német, 12 órakor a magyar delegáczió tagjai fogadtatnak.

—

A magyar [illegible] Zsedényi Ede korelnök elnöklete alatt az egyes bizottságokra tette meg a kijelöléseket. A külügyibe kijelöltettek: Gr. Erdődi Sándor, gr. Festetich György, b. Fiáth Ferencz, Hajnald Lajos, báró Meszníl Viktor, gróf Szécsény Antal, gróf Szecsényi Imre, gróf Zichy Ferraris Bodog, gróf Apponyi Albert, gróf Bánffy Béla, Csengery Antal, Éber Nándor, Falk Miksa, Horváth Boldizsár, Horváth Lajos, Marsovszky Jenő, Prónay József, br. Simonyi Lajos, gr. Szapáry Gyula, Szilágyi Dezső, ifj Szőgyén László, Tisza Lajos, Tóth Vilmos, Várady Gábor, Viszoly Gusztáv, Mihalovics Károly, Mrazovics Mátyás, összesen 27.

A hadügyibe kijelöltettek: Gróf Andrássy Aladár, báró Déry Lajos, báró Földvári Lajos, gróf Szapáry Antal, idősb Szőgyény László, gróf Zichy Nándor, báró Bánhidy Béla, Baross Gábor, Ernuszt Kelemen, Hegedűs Sándor, Horváth Gyula, Ivánka Imre, b. Kemény Kálmán, Markus István, Missich János, Prileszky Tádé, Pulszky Agost, Szeniczey Ödön, Tisza László, Miskatovics Jszsef.

Tengerészeti: Gr. Almássy György, gr. Karácsonyi Guidó, b. Vécsey József, gr. Zichy Ferraris Viktor, Kukuljevics Iván.

Pénzügyibe: Román Miron, gr. Pejacsevich László, br. Rudich József, Wahrmann Mór, br. Wodianer Albert. Zsedényi Ede, Schlauch Lőrincz.

Elnök; Szlávy József. Alelnök: id. Szőgyény László. Jegyzők: Gr. Zichy Ferraris Viktor és Szeniczey Ödön.

A keleti vasut története.

(Folytatás.)

5-ször. A közigazgatási bejárás után elrendelt terv-változások.

Ily változások leginkább a szomszéd községek és birtokosok érdekében rendeltettek el, de előfordultak az akkori nagy esőzések folytán az által is, hogy a kormány előbb szükségesnek nem talált partbiztositásokat s pályaszin-emeléseket állapitott meg.

6-szor. Csatlakozási vonalok tanulmányozása.

A társulat a bodzai szoroson át épitendő vasut előmunkálataira nyert engedélyt — s azon felül a pénzügyminiszterium felhivása folytán a m.-vásárhely-szászrégeni vonal részletes terveit készitette el. E czimen 50.000 forintot kért kárpótlásul megállapittatni, a bizottság azonban a bodzai előtanulmányokért egyátalán semmit — a m.-vásárhely-szászrégeni tervekért ellenben a tényleges költségeknek megfelelő 5000 frt kárpótlást hozott javaslatba.

7-szer. A tervek helybenhagyása körüli késedelem.

Tudvalevő dolog, hogy a keleti vasut csak nagyon általános tervek alapján lett engedélyezve — s ennélfogva az egyes szakaszok terveinek helybenhagyásánál nehézségek merültek fel, melyek két novelláris törvény alkotását tették szükségessé.

Azon felül az engedélybe törvényhozási tárgyalása alkalmával egy hiba csúszott be — mely a kis-kapus-nagyszebeni vonal emelkedési viszonyait érdekelte, s mely miatt a vonal tervezete mindaddig helybenhagyható nem volt, mig a mondott hiba kiigazitása iránt a képviselőháznak jelentés nem tétetett.

Végre a tervek ezen megbizhatatlan volta, számos községnek a vasutépités folytán keletkezhető vizáradásra felmerült aggodalmai, s a vonaloknak egyes határakon át miként leendő vezetése, — valamint a pályaudvarok elhelyezésére nézve felmerült kérdések, nevezetes tanulmányokat s tárgyalásokat idéztek fel, melyek a tervek végleges helybenhagyását késleltették.

A társulat e czimen 3.221,303 frt kárpótlást igényelt, a bizottság azonban e tételt behatő vizsgálatok után 485,002 forintra szállitotta le, e czimen csupán az időközi kamatokat számitván.

8-szor. Munkadrágulás.

A társulat e czimen 3.759,247 frtot igényelt, — a bizottság azonban a bekivánt adatok s hatósági hiteles bizonyitványok alapján, e tételt csakis figyelemmel az előbbi pontban indokolt késedelmekre állapitotta meg, és pedig 717,798 frtra, amennyiben a társulat saját mulasztásainak következményeit szintén viselni köteles.

9-szer. Csúszások.

E czimen a társulat 5.165,371 frtot kért kárpótoltatni.

Csúszásokra a költségvetésben csak igen csekély összeg lett felvéve s Thommen, volt vasutépitési igazgató, a vasuti s pénzügyi bizottságok által hozzá intézett kérdésekre adott feleletében azt mondja;

„Teljesen előre nem láthatott esetek, u. m: árvizek, kedvezőtlen időjárás, politikai események stb. indokából a kiszámitott költségekhez mit sem adtam hozzá, az épitési munkákat zavaró események, u. m. földcsuszások, összeomlások stb. indokából pedig csak annyiban, a mennyiben a terület minősége hasonló események bekövetkezését biztonsággal várhatóvá tette. Előre nem látott események czimén felvett nagy pótlékok az esetben, ha ezen események be nem következnek, hiában vannak kiadva, ha pedig bekövetkeznek, még sem nyujtanak biztosságot az ellen, hogy a vállalkozók s társulatok követelésekkel fel sem lépjenek. Jobb tehát, ha ka[illegible] kárpótlások elvből csak az épités befejezése után állapittatnak meg s engedélyeztetnek."

Ily körülmények közt lehetetlen volt a keleti vasuton köztudomás szerint rendkivüli mérvben előfordult csúszások által előidézett költségeket teljes figyelmen kivül hagyni. A bizottság tehát a rendelkezésére állott adatokon elindulva, megállapitotta a tényleg előfordult csúszásokat, illetőleg az azok által előidézett több-munkákat — az utóbbiakat azonban nem azon költségekkel, melyek a társulat által muttatattak ki, vette számitásba, hanem azokkal, melyeket mulhatatlanul igényeltek volna akkor is, ha a társulat az ily csúszásoknál mindjárt kezdettől a legnagyobb óvatossággal, s a leghelyesebb épitési intézkedések alkalmazása mellett járt volna el.

S ehez képest a költségvetésben e czélra felvett összeg figyelembe vételével a csuszások által előidézett több-munka költsége 2,830.423 frtban állapittatott meg. Végre

10-szer. Árvizek által előidézett károk.

Az árvizek által előidézett kárait a társulat 542,800 frtban mutatja ki, mely tételt a bizottság mint előre nem láthatott események által előidézett több-költséget kárpótoltatni s a kormány közegeinek feljegyzései s más hivatalos adatok alapján 278.600 frtban javasolja megállapittatni.

Azon tételeket mellőzve, melyeket a bizottság egyátalán visszautasitandóknak talált, csakis az jegyzendő meg, hogy a fenntebb elősorolt kárpótlási tételekből 1.015.670 forint jogi s 3 millió 834,946 frr fontos méltányossági indokokból hozatott a bizottság által javaslatba.

A kárpótlási kérdés tárgyalásának befejezése után a bizottság tisztába hozandónak találta a társulat pénzügyi mérlegét, mely a következő eredményt tüntette fel:

A) Terhek:

a) a kormány által az épitésre adott kölcsönök s kamatjaik még fedezetlenül maradt része 3.191,534 frt 18 kr.

b) magánhitelezők követelése 55,354 frt 53 kr.

c) a forgalomban levő pálya épitéséből még fedezetlenül maradt 273,017 frt.

d) a tordai szárnyvonal épitési költsége 200 ezer frt.

B) Fedezet:

a) a kormánynál levő 1,200,000 frt névleges értékű m. vasuti kölcsönykötvényekből álló biztositék árkelet szerint számitva 1.005,000 frt.

b) magánadósok tartozása 176,155 frt.

Ha tehát a társulatnak a kormánynál levő birtoka a kincstár követelésének leapasztására; a magánadósok tartozása pedig a többi terhek fedezésére forditattik, marad

Fedezetlenül:

a) a kormány követeléséből 2.186,534 frt.

b) a pálya befejezésére 224;812 frt.

c) a tordai szárnyvonalra 200,000 frt.

Volt azonban a társulatnak még egy alapja, mely mint követelés szintén számirásba veendő.

Az engedélyokmány 5. §-nak d) pontja szerint ugyanis egy nagy központi műhelynek felállitása külön egyezmény tárgya maradt.

A társulat egy központi műhely helyett a kormány által jóváhagyott tervek szerint kettőt: Kolozsvártt egy nagyobbat és Brassóban egy kissebbet épitett. Épitette pedig ezen műhelyeket általános épitési számlája terhére, mert noha a kormánytól engedélyt nyert, hogy összesen 1.068,216 frtban megállapitott költséget szerezze be s kamatjait az üzleti számlára vegye fel, a társulatnak ez mégis zilált pénzügyi helyzete miatt nem sikerült.

Az engedély-okmány 24. §-a szerint a közös pályaudvarokon eszközlendő épitkezések költségei után eső kamatok szintén az üzleti számla terhére irhatók.

A társulat ily épitkezéseket csupán a nagyváradi pályaudvaron létesitett s azok költségei 457,557 frtban lettek megállapitva.

E költségeket szintén általános épitési alapjából fedezte.

E két czimen tehát összesen 1.523,773 frtot adott ki tényleges értékben — joga levén ezen összeget új papirok kibocsátása által beszerezni s annak, valamint a beszerzési költségeknek kamatjait az üzleti számla terhére elszámolni.

Ellenben a társulat a pályának az engedély 23. §-ában maximunként meghatározott 90$^1/_4$ mértföld hossza után járó állami biztositásnak megfelelő I. és II. sor kötvényeket bocsátott ki, holott a tényleg kiépitett pálya hossza a megejtett felülvizsgálatok szerint csakis 79.7295 mértföldet tesz.

A tényleg kibocsátott értékek tehát 473,017 frttal nagyobb összeget tesznek, mint a mely a pálya valóságos hosszára eső garantiában kamatozását leli.

Ehhez képest 23,650 frt évi kamat az állami biztositásban fedezetet nem talált.

A fentebb elmondottak figyelembe vételével tehát a bizottság következő számitást állitott fel:

A társulatnak kárpótlás fejében adandó lenne 1-ször több-munkákért 4.850,000 frt, 2-szor műhelyekért s a nagyváradi pályaudvarért 1 millió 525.773 frt, összesen 6.375,773 frt. ebből levonandó azonban a kormány követelésének a biztositék visszatartása után fenmaradó része 2.186,534 frt, marad 4.189,239 frt effektiv értékben.

Ezen összegnek névlegesre leendő átszámitása alapjául elfogadta a bizottság azon árfolyamátlagot, mely mellett a társulat kibocsátott összes papirjait értékesitette.

Ezen árkelet-átlag 66$^1/_2$%-ot tesz s ahhoz képest a 4,189,239 frtnyi effectiv kárpótlás 6 mil. 299,617 frtot teend, mely összegnek kamatja s törlesztési hányada 5.1%-kal számitva 321,280 frtot képez.

Ezen évi járadékból levonandó azonban a 473,017 frttal kibocsátott több-érték kamatja 23 ezer 650 frttal marad 297,630 frt, mely összeggel a társulatnak 80$^1/_4$ mértföld után adandó állambiztositéka felemelendő lenne.

(Folytatása köv.)

A német nevü magyar zsidókról.

Több figyelemreméltó igazságot hallók egy idő óta a magyar zsidók családneveiről, de hogy a magyar zsidók német családnevei feltünő jelleget viselő jelenség gyanánt vétethetnének, azt ugy általában a magyar zsidók multjának, mint különösen neveiknek története merően tagadják.

Nem egészen ismeretlen dolog, ugyanis, hogy a XVIII. század első felében a zsidóknak családneveik még nem voltak; a tulajdonképeni keresztnév mellett a személy azonositása czéljából egyesek származásuk helyének vagy mesterségöknek, stb. nevét használták: legtöbb esetben pedig az izraelita a „ben" vagy „bar" (magyarul „fi") szócskával toldotta meg, megkülönböztetés tekintetéből atyjának nevét. Mendelssohn Mózes, a hires bölcsész családneve ugy származott, hogy Mózes — zsidó szokás szerint — atyjának „Mendel"-nevét a „Sohn" (fi) szócskával megtoldva vette föl családnévül, melyet utódai meg is tartottak.

Az osztrák tartományokban és Magyarországban az izraeliták II. József uralkodása alatt kaptak családneveket. A helytartó-tanács 1787. évben kiadott egyik rendeletében szigoruan meghagyja, hogy minden zsidó német családnevet viseljen. E parancs ellenállásra talált a zsidóknál, nem kellett nekik a német név, nem vetették alá magukat ilyen bérmálásnak, ha csak arra nem kényszerittettek; ez alkalommal azonban a helytartótanács közegei némi zsarolást és visszaélést is megengedtek maguknak. Gyermekkoromban egy éltes embertől hallottam a következőket: A hivatalnokok komoly arczot vágva el-elmentek a zsidók hajlékaiba uj családneveket osztogatni, hogy pedig küldetésök mulattató és jövedelmező is legyen, az örökölt szokásokon és vallási szertartásokon a vértanuságig csüggő zsidókat oly nevekkel kinálgatták, melyeknek kiejtésétől is irtóztak (pl. Schweinskopf, Diebsmann, stb.) A zsidó, ha már ki nem kerülhette a német név elfogadását, legalább megszégyenitő csuf nevet nem akart felvenni. E kivánsága előtt azonban meg nem hajoltak a hivatalnokok, mig a zsidó egy maroknyi ezüsthuszast, vagy megfelelő számban névszépitő körmöczit nem csusztatott markaikba. Nem kellett nekik a név és mégis drágán fizették meg. A ki pedig nem fizetett, annak utódai mai napig is viselik a rosz hangzásu nevet.

Volt hát neve a zsidónak, de ez nem volt elég, németté is akarták őket egyuttal átalakitani. Igy pl. a helytartó tanács 1788-ban 17662. sz. a. elrendelte, hogy a zsidók a héber szövegü végrendeleteket németre, de csakis németre forditsák, különben azok érvénytelenné lesznek. Ez időtájt kezdtek terjedni Mendelssohn Mózesnek, a német zsidók művelődése uttörőjének, munkái a magyar zsidók közt, mely körülmények annyira germánizálták a magyar zsidókat, hogy azoktól, kiket alkotmányunk uj korszaka a férfikorban talált, még kivánni sem lehet, hogy nemzeti nyelvünkön, magyarul beszéljenek. Legtöbbje nem birja a nyelvet; nem tanulta Jancsi, s igy János sem tudhatja. A német nevü és nyelvü magyar zsidónak azonban magyar volt a szive, lelke. És most mint egyenjogositott honpolgárok szemlátomást haladnak a magyarosodás terén. Az izraelita felekezeti iskolákban a tannyelv magyar. A bibliai zsidónevek egészen kijöttek a divatból. Iczik zsidója nincsen már korunknak. Áron vagy Ábrahám helyett Árpád, Benjámin helyett Benő vagy Béla, Jochanan helyett János most már a zsidó fiunak a neve. A bibliai név csak egyházi szertartásokban szerepel. Számos zsidó hitközség gyüléseiben magyarul tanácskoznak, és a jegyzőkönyv is e nyelven vezettetik. Lelkészeink a szószékről is kezdik e nyelven hirdetni az isteni igét.

1867. előtt, a hivatalok hozzáférhetlenek voltak a Mózes hitüekre nézve, a polgári jogok élvezetétől teljesen el voltak zárva: de most előre törnek.

Magyarország kezdettől fogva kedves hazája volt a zsidónak, melyet szeretni tartozunk; német neveink, melyeket önvétkünk nélkül kaptunk, sehogy sem tekinthető demonstrativ jellegü jelenségnek; az érdemetlenség és férfiatlanság vádja nem érhet bennünket azért, mert neveink eddig nem felelnek meg sziveink érzelmének.

Azt mondja tán valaki, hogy ha kényszeritve vette fel a magyar zsidó német nevét, hát itt az idő ennek magyar hangzásu névre átváltoztatására; de nem könnyü föladat sokakra nézve lemondani a névről, melyet megszoktak, melyhez számos kedves és drága emlékezet füződik. Aztán nem szabad szem elől veszteni azt se, hogy a névváltoztatás pénzbe is kerül.

Az egyik a látszat kedvéért — mert utóvégre mégis csak látszat és külcsin a név hangzása — nem hajlandó az akadályokkal megküzdeni; a másikat körülményei gátolják benne. Onnan jön az, hogy eddig bizony csak szórványosan fordulnak elő a névváltoztatások. De ez semmit se tesz, mert a tömeges névmagyaritást meg kell előznie a nyelvben való teljes elmagyarosodásnak. A most nevelkedő nemzedéknek ez legyen jelszava, ez legyen feladata.

H. L,

IRODALOM és MŰVÉSZET.

Nemzeti szinház.

(„Galathea". Tragoedia öt felvonásban; irtá Vasziliadis G., uj-görögből forditotta Kállay B. A kolozsvári szinpadon először adatott Kassainé első föllépteül 1878. nov. 7-én.)

Mind a darab, mind a vendégművésznő játéka megfelelt a várakozásnak, mely a tegnapi előadást már hetek óta megelőzte.

A görög tragoedia, mely az uj hellen irodalom legszebb gyöngyei közé tartozik, valóban classicai szépségü darab. Meséje egyszerűen érdekes, távol azonban attól a nehézkes bonyolodottságtól, mely a modern drámák meséit oly tulterhelten hatásvadászóvá teszik; főalakjai (Galathea, Rennos és Pygmalion) mind határozottan körvonalozott, szoborszerü arányossággal kidomborodó jellemek, tele igazsággal és hevesen lüktető élettel; nincs bennök semmi paradoxonszerű, hanem magát az örök-emberit tükrözik vissza, a költői eszmény fényében.

A darab beosztása teljesen megfelel az antik tragoediák technicájának, melyet azonban igen szerencsés kézzel tudott a szerző egyesitni a modern szinpad követelményeivel: minden felvonása frappáns hatással végződik s a fejlődés folyamata a néző érdekeltségét egy pillanatig sem veszíti el, sőt minden felvonással fokozza.

Végre a darab nyelvezete szintén költőileg fenséges, tele az antik és modern classicusok nyelvéhez hasonló szépségeivel; egyszóval: „Galathea" classicai szépségü költői alkotás, melynek átültetése irodalmunkba megbecsülhetetlen nyereség.

A közönség a legnagyobb elismeréssel fogadta az ujdonságot és sokat tapsolta.

* * *

A mi az előadást illeti, az nem állott ugyan minden részletében és egészen a darab szépségének szinvonalán, de azért általában jól lehetett élvezni.

Kassainét második megjelenésekor a (II felvonásban) több szép bouquet és koszoru s hosz-

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

szu taps fogadta. Galatheája nagyon szép alakitás volt, a személyesitett alaknak teljesen megfelelő hüséggel.

Szavalata erő- és hévteljes s hangja mintha legutolsó vendégszereplése óta még erősbödött volna. Játékának legszebb részletei azonban ezuttal is plasztikai szépségü attitudejei, és valóban igen drámaisággal jellemző gesticulatiója voltak s p. o. haldoklási jelenete, végvonaglása mesteri ábrázolás volt.

Mellette Szacsvay Rennosa tünt ki; egész játéka (gestus, hanghordozás, szavalás) találó vonásokkal adta vissza a hős argonauta deli, nemes alakját, dictiója — kivéve a második felvonásbeli elbeszélést, melyet meglehetős szintelen monotoniával adott elő — tele volt az érzelem igaz melegségével és jellemző szinezéssel. Egyszóval Szacsvay ma szépen oldotta meg feladatát, miben nehéz, de egyuttal hálás, szép szerepe nagy segitségére volt. Őt is sokat tapsolták s minden felvonás után kihivták Kassainéval együtt.

Mihályfi Pygmalion szerepével próbálkozott meg; általában játéka nagy igyekezetet árult el s egy pár sikerült mozzanata is volt; egészben véve azonban nekünk ugy tetszik, még ez idő szerint egy ilyen szerep igen nagy feladat Mihályfi részére, már csak organumának ilyen nagyobb erőkifejtést igénylő fejletlenségénél fogva is.

Az előadást csaknem tele ház nézte végig, csak a közép-páholyok nagy része tátongott üresen.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1878. nov. 8.

— A m. kir. honvédelmi miniszter, f. évi november hó 1-től számitandó ranggal, a szabadságolt állományban honvéd-segédlelkészekké kinevezte: I. csoport: Vancsa József 20-ik zászlóaljbeli honvédet és a balázsfalvi egyházmegyéhez tartozó moncsai gör. kath. lelkészt; Száva Antal 30-ik zászlóaljbeli honvédet és az erdélyi egyházmegyéhez tartozó kolozsvári róm. kath. segédlelkészt; Kupsa János 30-ik zászlóaljbeli honvédet és a szamosujvári egyházmegyéhez tartozó szamosujvári püspök irodájában levő görög kath. lelkészt.

— **A városi** közigazgatási bizottság szerdán (nov. 6.) tartotta rendes havi ülését. A bizottság tudomásul vette az egyes szakelőadók (polgármester, tisztiügyész, főorvos, adófelügyelő, kir. ügyész és távirda-igazgató) szokásos jelentéseit oktober hóra vonatkozólag. A bizottság elé harmadfokulag felebbezett kihágási ügyekben Krisán V. (testi sértés), Antal Évát (lopás), Nagy F., Jenei Turós Jánost (testi sértés), Uzsori Jánost és Szabó Gergelyt (verekedés), Giczát (verekedés), Rusz Todort (verekedés), Sigmond Jánost, Kis Mihályt és Pap Györgynét (lopás) a biróság fellebbezéseikkel elutasitotta, mivel két egyenlő itélet ellen nincs helye fellebbezésnek. Az egyesek adóügyei közül a közig. bizottság, az adófelügyelő előterjesztésére, Gaszt Antal 2 frt kereseti, — Bónis István 3 frt 50 kr. cseléd, — Benedek Samu 1 frt 40 krnyi kereseti, — Simon Károly 3 frt 50 krnyi kereseti, — Incze Mihály 2 frt 25 krnyi kereseti, Rupecz Simonné 2 frtnyi kereseti, Filep Györgyné egy frtnyi és Faragó Sándorné 1 frtnyi keresetiadóját, törülni határozza el; továbbá Pataki Sándor 24 frtnyi házbéradójából 9 frt 20 kr. törültetik; ellenben Valantini A. 2 frtnyi fegyveradó és Kolozsvári A. honvéd főhadnagy 2 frtnyi cselédadó törlése iránt kérelmökkel elutasittattak.

— **Dr. Csávási Gyula** ur jogász-segély egyletünknek 10 frt 22 krt adakozván, fogadja szives pártolásáért egyletünk köszönetét. Kolozsvártt, 1878. nov. 7-én. Sárközi István, s. e. titkár.

— **Tisztelettel** fölhivom mindazon helyi és vidéki ügyvéd urakat, kiknek netán irnokra van szükségök, miszerint sziveskedjenek e végett egyetemünk jogász-segély egyletének alólirott titkárához fordulni. Kolozsvárt, nov. 7-én 1878. Sárközy István s. e. titkár.

— **A g. keleti román** egyházi congressus üléseiből pótlólag még megemlitjük, hogy a katonai határőrvidéken levő iskoláknak g. keleti felekezeti jellege megtartása ügyében a kormányhoz s szükség esetében ő felségéhez felirat határoztatott. A felirat elkészitése Jonas, Babes, Seraciu s Bartolomeiu képviselőkre bizatott. Azon inditvány, hogy a consistorium mellé, egy állandó iskolai előadó választassék, 32 szóval 27 ellenében, elvettetett. Joanoviciu képviselő azon inditványa, hogy az érsek és metropolita adja tudtul a közoktatási m. kir. ministernek, hogy a g. keleti egyházi congressus sajnálattal értesül, hogy a g. keleti románok nem elegendő számban vannak azon miniszteiumnál alkalmazva, a szervezési bizottsághoz utasittatott.

— **A csiki** székelyek becsületének megmentői. A „Nemere" után közöljük a következő sorokat: Jegyzőkönyvi kivonat, a csikmegyei tanitó-testületnek 1878. év szeptember 25-én Csik-Szeredában Madár Mihály elnöklete alatt tartott közgyüléséből. Jelen vannak stb. 7) Nagy Imre tantestületi főjegyző a következő kérdéseket terjeszti a tantestület elé: Igaz-e, vagy hallotta-e valaki, hogy Csikban valahol a medvét „toportyánféregnek", a nyulat „tapsifüles"-nek, a lovat „szőrhintónak", a hámat „lóbadugó"-nak, a nyerget „nyugodalomtőkének", a macskát „lesbetegnek", a kutyát „éjjeli bátornak" és a tánczot „zökkentőnek" nevezik vagy hivják. A jelenlevők közül senki se hallván a nép ajkáról amaz elnevezéseket Csiknak egyetlen szögletében is: egyhangu derültség közt számba se vehető, lenézendő, visszautasitandó és roszakaratunak jelentetik ki minden oly állitás, mely ezen szókat mint csiki tájszókat akarná feltüntetni, Kelt mint fenn. Kiadja Felméri Albert, jegyző.

— **Torda városának** e hó 14-én d. e. 11 órakor ritka ünnepélye lesz. E napon ugyanis három állami tanintézet megnyitási ünnepélye tartatik. A polgári-fiu-, polgári-leány és elemi népiskola — Uj-torda város részben — a müvelődés emelkedésének oly három emeltyüje lesz, melyek vajha egy városból se hiányoznának. Ma Tordának 14 tanintézete van, a 8—9 ezer lakóssal biró város megtett mindent, a mivel a közmüvelődésnek tartozott. A város maga az ünnepély költségeinek fedezéséhez 300 frttal jarult. Az ünnepély programmja ez: 1. Ének az ifjusági dalkör által, 2. Megnyitó beszéd, Moldován Gergely kir. tanfelügyelő által. 3. Ének, az ifjusági dalkörtől. 4. Beszéd, tartja Szigethy Sándor városi polgármester. 5, Ének. Az ünnepélyre a városi összes testületek meghivatnak. Délben 120 személyre diszebéd. Ugyan e napon tartatik meg Tordán a néptanitóegylet évi közgyülése is és igy e nap Tordára nézve a tanügynek áldott napja lesz.

— **Bauer Nándor** altábornagy s az erdélyi részekben ujonnan kinevezett katonai parancsnok, állitólag, holnap fog N.-Szebenbe megérkezni.

— **A régi magyar** irodalom termékeit lehetőleg teljesen egybegyüjteni, a nemzeti muzeum könyvtárának egyik főfeladata, a melyet a magyar tudományosság érdeke tüz ki neki. Minthogy pedig Szabó Károly bibliographiai munkájából kitünt, hogy számos oly XVI. és XVII. századbeli magyar nyomtatványok, melyek a nemzeti muzeum könyvtárában hiányoznak, kolostorok, középtanodák és magánosok birtokában vannak, — a hol a tudomány munkásaira nézve nehezen közelithetők meg — az igazgatóság lépéseket tett, hogy azokat ajándék vagy letéteményképen, csere vagy vétel utján a muzeumi könyvtár számára megszerezze. A „Magyar Könyvszemle" szerint a kegyes tanitó-rend főnöke volt az első, ki a hozzá intézett megkeresésre kijelenté, hogy a rend könyvtáraiban találtató régi magyar nyomtatványokat ajándékképen átengedi. — Nem csekélyebb hálára kötelezte a muzeumokat a bécsi Theresianum igazgatósága, mely késznek nyilatkozott a könyvtárában levő 12 darab XVI. századbeli magyar nyomtatványt — többnyire unicumok — csere utján a muzeumi könyvtár birtokába juttatni.

— **Csiky Gergely** akademiai pályadijat nyert „A jóslat" czimü vigjátékára előfizetést hirdet Tettey Nándor és társa. Vastag hollandi papirra lesz nyomtatva, Elzevir-kiadásban, hogy ünnepi ajándoknak is alkalmas legyen. Ára egy forint, kötve, arany-szegélylyel 1 frt 80 kr. E hó közepén megjelenik. Az „Ellenállhatatlan" is Tetteynél kapható.

— **A képzőmüvészeti** társulat ma tartandó választmányi ülésében, mint a N. H. biztos forrásból értesül, az az inditvány fog szőnyegre kerülni, hogy a társulat kérje föl a kormányt, miszerint az országos képtár igazgatói állomására, miután Kratzmann már jó ideje nyugalomba helyeztetett, hivja haza Zichy Mihályt. Mint nevezett lap biztosan tudja, ez inditványt egyhangulag el fogják fogadni, Zichy pedig ez esetben hajlandó az állást elfoglalni.

— **A legujabb** csodák egyikét, Edison genialis találmányát a phonographot (magyarul hangirónak mondhatnók) tegnapelőtt mutatták be először Budapesten. Edison párisi gyárából, melynek gépésze Hardy, ügynöke a magyar születésü Puskás, egy ily gépet vásárolt 10,000 frankért Momcsilovics hazánkfia s azt most többnemü kisérletekkel igyekszik bemutatni. A phonograph tudvalevőleg a beszélő hangját örökiti meg s egyuttal a lemezre helyezett hanghullámokat ugyanazon érintő segélyével oly módon hozza mozgásba, mint p. a zenélő órák gépjénél, azon különbséggel, hogy itt az eredeti hangadó hangszinezése is visszatükröződik. Patti énekét tehát e gép segélyével száz meg száz évre lehet megőrizni, több száz mértföldre elvinni s ismét fölélesztení. A gép természetesen még tökéletlen s különösen hangereje oly gyenge, hogy hallcsövön át is csak nagy figyelem mellett lehet kivenni a belemondott hangot, ha az nem elég erős. De a fényt megörökitő dageueretyp is gyenge volt egykor s fokonkint erősödött. A phonograph a legujabb nagy találmányok közé tartozik, a franczia akadémiában Du Monail mart. 10-én mutatta be először.

— **Gyanus ékszerész.** Lembergben egy 52 éves, magát Hollender Jakabnak nevező házaló fogatott el, mert birtokában nagy mennyiségü ékszer, mint aranyórák, gyémánt gyürük, karpereczek stb. találtattak, mely tárgyak iránti tulajdonjogát nem képes igazolni s csak annyit hoz fel, hogy Philippopolból való s egész Európát átutazva érkezett Lembergbe, hogy ott ékszereit, melyeket külföldi származéknak mond, belföldi aranynemüekkel becserélje. Kétségen kivüli, hogy a nála talált drágaságok, melyek sok ezret érnek, lopás vagy csalásból származnak s ezen föltevés annál igazoltabb, mert Hollender Jakabot azon pillanatban fogták el, midőn egy ékszerész kárára nagyobb mennyiségü ékszert akart kicsalni.

— **Romániában** arról panaszkodnak, hogy ottan igen sok ezüst rubel van forgalomban. A forgalomban levő ezüst rubeleket 100 millió frankra becsülik. A romániai ezüst pénz behozatala óta az orosz ezüst rubelek egészen eltüntek a forgalomból. Az orosz seregnek Romániába lett bevonulásával azonban a rubelek ujból előkerültek, midőn is a kormány azon hibát követte el, hogy a 3 frank 60 pénzt érő rubel értékét 4 frankban állapitotta meg.

— **Az utóbbi napok** roppant heves viharai és rendkivüli esőzései nemcsak Bécsben és Budapesten okoztak nagy károkat és forgalmi zavarokat, hanem rombolásaikat Magyarországra, Szlavoniára és Horvátországra is kiterjesztették. Igy Ujvidéken és Vukovárott a rendkivüli erős vihar mult vasárnap sok kárt okozott. Az elemek mostohasága az épülőfélben levő vaspályák gyors befejezését is nagyban megnehezité. Mint Vinkovceről jelentik, a dálya-bródi és verpolje-samáczi határpálya október 28-ig minden részében annyira ki volt épitve, hogy befejezése nov. 20-ra biztos kilátásban állott, s az ellenőrző államközegek ily értelemben is tettek jelentést a közlekedési miniszternek. Azonban az okt. 29-ike óta majdnem szakadatlanul tartó esőzések és viharok a csaknem kész pályát sok helyen szétrombolták. Az utak annyira járhatlanokká lettek, hogy a hiányzó pálya-anyag szállitása csaknem teljesen lehetetlenné vált. Az áradások következtében a Száva két rakhelyen — Bródnál és Samácznál — kilépett medréből. Az épitkezés megfelelő folytatása e körülmények között jejenleg teljesen lehetetlen, minélfogva a pálya befejezése a kitüzött határidőn belől, ezen az utólsó órában beállott akadályok következtében, most már kérdéssessé vált.

— **Prágában ismét nagy tüz volt,** A Lanna-féle gőzfürészgyár, a Salnitergasséban a Moldva partján tegnapelőtt reggel egészen leégett. Az őrök későn vehették észre a tüzet, mert a jelzés után már lehetetlen volt a tüzoltóknak elfojtaniok a bősz elemet, mely már okkor az egész fedélzetet nyaldosta. Roppant ijedtséget okozott a sok fakészlet, mely a gyár mellett felhalmozva volt, melyet azonban megmentettek. A kár igen jelentékeny.

— **A román** dohány monopoliumnak haszonbérlői, kik az államnak évenként 8 millió frankot fizettek, a haszonbérletet felbontották, s november 7-ére a részvényesek közgyülését összehivták. A társulat a vállalatnál nagy károkat szenvedett, nem azért mintha a vállalat ki ne fizetné magát, hanem azért, mivel a romániai kormány a csempészet megakadályozása ügyében, kötelességét elmulasztotta. A haszonbérlet felmondására okul szolgált az is, hogy Besszarábia Oroszországhoz lett csatolva, s igy a társulat itt a monopoliumot nem gyakorolhatja. A kormány a felmondást nem akarja elfogadni, s igy ha a barátságos kiegyezés nem jön létre, egy nagy per van kilátásban.

— **A párisi kiállitás** anyagi eredménye ismeretes. Belépti dijakból befolyt májusban 1,128 860 frank, juniusban 1,951.103 frank juliusban 1,823.176 frank, augusztusban 1,969.335 frank, szeptemberben 2,674.104 frank, októberben 2,625.330 frank, összesen 12,621.908 frank. Az 1867-ki kiállitás, mely már ápril elsején nyilt meg s ennélfogva 7 hóig tartott, belépti dijakból 9,645,417 frankot vett be.

— **Olasz egyházi javak eladása.** Az államjavak kezelésébe átment egyházi birtokokból a folyó év három első negyedében 2712 részlet adatott el, és befolyt, az 5,969.868 lirára becsült részletek után, tényleg 7,072.937 lira. 1867. oktober 26-ikától a mult év végéig 124.551 birtokrész, mely 413,435.167 lirára volt becsülve, eladatott 530,649.932 lirán. E szerint az olasz egyházi javak eladásából a kormány eddig 127,263 részlet után összesen 537,722.869 lirát vett be.

— **A párisi opera subventioja.** A franczia képviselőház budgetbizottsága a napokban tárgyalta a párisi opera ügyét. A tárgyalásból kitünt, hogy az opera, mig a régi épületben volt, 800,000 frank subventiót és 25,000 frank évi járulékot kapott, itt az igazgató 670,315 frank tiszta hasznot mutatott fel. Midőn a régi épület leégett, a nemzetgyülés még a rendes subvention kivül 609 ezer 258 frankot szavazott meg az operának s háromszázezer frankot a diszletek és szerszámok ujra beszerzésére. — Az igazgató ekkor 128.096 frank nyereséget mutatott fel. Az uj opera 1875. jan. 4-én nyittatott meg. Ettől fogva az állam kikötötte magának a tiszta jövedelem felét, s Halanczier igazgatónak tetszésére bizta visszavonulni, mihelyt vesztesége legalább 100.000 frkot elérend. Az opera itt a rendes 800 ezer frknyi subvention kivül még 2.400.000 frankot kapott uj diszletek beszerzésére, az igazgató évi 25.000 fr. fizetést, 8000 frank lakbért és 5 ezer frank kocsipénzt. A tiszta nyereség 1875-ben 651.554 frank volt, 1876-ban 239,284 frank, 1877-ben 242.311 frank. Halanzier igazgató nyeresége, működése kezdete ota 1,673, 439 franknyi tisztességes összeget tesz. Az igazgatónak kötelessége volt egy uj nagy operát ballettel és egy kisebb operát, vagy balletet szinre hozni. Halanzier azonban nem mindig tett eleget e kötelezettségnek, ugy hogy a szépmüvészetek miniszere már az idén meg akarta tagadni a subventió kifizetését, de mivel az igazgató megigérte, hogy még az idén szinre hoz egy kétfelvonásos operát és egy balletet, a miniszter megadá a subventiót, kétségtelen azonban, hogy a szerződés az eddigi feltételek mellett az opera igazgatóval nem fog fentartatni.

— **Párisi divat.** A női ruhákat a télen nagyon rövideu viselik. Az utolsó hivatalos ünnepélyek alkalmával ez volt ordre de bataille, s a fekete selyem harisnyák és virággal diszitett czipők elég pikánsul vették ki magukat. Az utczán fehér orosz bőrből készült topánokat viselnek, miket fölül sötét prém körit. A kis lábak tehát napi renden vannak. Hogy rövid ruhákat hordanak, abban leli magyarázatát, hogy a tánczot, melyet 3—4 télen keresztül elhanyagoltak, a legközelebbi saisonon ismét fel akarják kapni. Arról is sokat beszélnek, hogy a nagyon is elcsépelt cotillonok helyett en vogue balleteket fognak rendezni, melyet mint az izlés „nagy századában" a meghivottaknak maguknak kell lejteni. Az természetesen más kérdés, hogy miképen fog ehhez a fekete frakk illeni.

— **Egy párisi fehérnémü kereskedésbe** belép egy ur és ingeket rendel: „Nyári vagy téli ingeket óhajt uram?" kérdi a kereskedő. — „Na, a melyik egész évre alkalmas." — „Egy ing egész évre? Az külön 15 frank." — „Nós ön?" — „Igen, de nem értem, hogy ez . . ." Azonnal meg fogja érteni. A nejét a jobb vagy a bal karján vezeti?" — „Ej, mit tartozik ez önre? Egyébiránt a jobbikon." — „Ez esetben a jobb kart hosszabbra hagyjuk, és a gombot jobban felvarjuk. Ez külön 2 frank. Szokott ön burnótozni és trüsszent-e sokat?" — „Mi köze van a burnotnak az ingekhez?" — „Hja! sok. Lássa kérem, ha ön trüsszent, egész teste mozgásba jön, a nyak-erek kitágulnak s a gallér kiszakadhat, vagy egy gomb leeshetik . . ." — „Nós akkor csináltassa bővebbre a gallérokat." — „Ez külön négy frank!" . . . És igy tovább. Ezért olyan drágák a finom párisi ingek, melyeknek minden kényelmét külön kell megfizetni.

— **A feltalálási** láz folyását dühöng Amerikában. Nevada államban egy ember, kit Edison babérai nem hagytak nyugodni, azon eszmére jutott, mint kellene a köpülőt a kézi harmonikával egyesiteni. A tejfelt az uj találmány folytán betömik a harmonika alsó részében s mig azon valami szellemi dalt eljátszanak, a pálczikák előállitják a vajat. Ugy egyesül az idealismus és realismus.

— **Az amerikai csalogánynak,** ez összenőtt testvérpárnak mása akadt. Dr. Pancsatt amerikai orvos Kanadában szintén két fiatal összenőtt leányra talált. Rózát és Marit — ez a nevök — mellök alatt forrasztotta a szeszélyes természet egy testté. Karjaik. lábaik, fejök szabad s érzésök sincs egymáshoz kötve. Róza a legjobb kedvben tud csevegni, mikor Mari szomoru és hallgatag. Franczia eredetüek, szüleik Kanadában laknak.

— **A tenger mélysége.** Az Egyesült-Államok hajójának „Essex"-nek parancsnoka ez év folyamán kutatta az Atlanti oceán mélységét az afrikai és brasiliai partok közt. Sz. Helenától kiindulva térképet készitett, mely minden ponton jelzi a tenger mélységét. A térkép Afrika és Sz. Helena közt a legnagyobb mélységet 5600 méterrel, továbbá Sz. Helena és Brazilia közt 6006 méterrel jelzi. A mérések kötél által eszközöltettek, melyet Belknap amerikai tengerész kapitány találmánya szerint készült gépezet segélyével bocsátottak a mélységbe.

— **Nabugodonozor évkönyvei.** A britt muzeum nem rég egy terra cotta tábla töredékének jutott birtokába, melyen Nabugodonozór uralkodásának eseményei vannak följegyezve. — A tábla 37 éj történetét foglalja magában és egy Egyptommal viselt háboru leirását.

KÖZGAZDASÁG.

Értesités a keleti marhavész állásáról.

A f. évi október hó 21-étől 28-ig beérkezett hivatalos jelentések szerint, a keleti marhavész állása következő:

Ujabban fellépett a vész Kunágota csanádmegyei községben, és uralg még Szörénymegyében Ó-Szadova és Szlatina községekben.

A szebenmegyei Sellenberk községben uralgott keleti marhavész, — miután emlitett helyen az utolsó elhullási esettől számitva, az 1874. évi XX. t. cz. 46. §-ban előirt 21 napi záridő már lejárt, — megszüntnek, és kérdéses község vészmentesnek nyilvánittatik.

Horvát-Szlavonország területe vészmentes. Azonban a Szlavon katonai határőrvidéken Jakovo, Beémen és Progar községekben pusztit a vész.

Az osztrák tartományokban, a cs. kir. belügyminiszteriumnak f. évi 14,403. számu átirata szerint, Metkovie, Vidonje, Dobranje, Kozica, Desne és Vergorac makarsa kerületi községekben, ugyszintén Sinj községben a dalmácziai kerületben, és a striji kerületbe eső Podhorce és Wierczany községekben, valamint a Skalai és Podwoloczyskai (galicziai) veszteginté-zetekben uralg a keleti marhavész.

Kelt Budapesten, 1878. évi november hó 3-án.

A földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszteriumtól.

Piaczok árai.

— **Kolozsvár** piaczi árak 1878 évi okt. 31-ről tisztabuza 4 frt — kr, rozs 3 frt 40 kr, zab 1 frt 85 kr, 100 kilo széna kötve 2 frt, 10 kr, alomszalma 1 frt — kr. zsupszalma, 1 frt 50 kr, egy köbméter fa nem usztatott 3 frt — kr, 1 kilogramm fagygyugyertya öntött 56 kr, marhahus 42 kr, konyhaliszt 16 kr, rizs 24 kr, 1 liter gyöngykása 24 kr, borsó 5 kr, lencse 8 kr, paszuly 4 kr, köles 16 kr, egy hectol. burgonya 1 frt 75 kr, klgr. kősó 9 kr, disznózsir frt — 72 kr, bors — frt 88 kr, hagyma 5 kr, fokhagyma 20 kr.

— **Beszterczei** piaczi árjegyzék 1878. október 29-ről: 1 hectoliter tisztabuza 5 frt — kr, elegybuza 4 frt — kr, rozs 4 frt — kr, zab 2 frt 20 kr, törökbuza 2 frt 25 kr, paszuly 8 kr, pityóka 2 frt — kr, 1 liter borsó — kr, 1 kilogram marhahus 32 kr, 100 kgr. széna 2 frt — kr, 1 kalangya zsupszalma 1 frt — kr, alomszalma frt 60 kr, egy köb méter kemény tüzifa 3 frt — kr, rizs 34 kr, gyöngykása 32 kr, lencse — kr, köles 18 kr, kősó 9 kr, disznózsir — frt 90 kr, szinzsir 70 kr, bors 1 frt 04 kr. hagyma 5 kr, fokhagyma 10 kr.

— **A nagy-váradi** piaczon 1878. évi október 29-ik napján tartott országos vásárban eladott termesztmények- és élelemszereknek vásári árjegyzéke. 1 hectoliter tiszta buza 5 forint 10 kr. kétszeres buza 4 frt 12 kr, rozs 3 frt 5 kr, árpa 2 frt 80 kr, zab 2 frt 20 kr, tengeri 3 frt 30 kr, borsó 10 frt — kr, lencse 10 frt — kr, bab 6 frt 70 kr, köleskása 8 frt — kr, burgonya 1 frt 60 kr. 100 kilogramm kenyérliszt 16 frt — kr, széna 2 frt 20 kr, szalma 1 frt 10 kr, szalonna 60 frt — kr, 6 kilo zsupszalma — frt 8 kr, 150 dkgr. alomszalma — frt 3 kr, 1 köbméter tüzifa 2 frt 80 kr, 1 kilo marhahus — frt 44 krt, öntött gyertya — frt 66 kr, lámpaolaj — frt 56 kr, egy liter ó-bor — frt 30 kr, uj-bor — frt 14 kr, pálinka — frt 18 kr, szilvapálinka — frt 50 kr, szesz — frt 30 kr, egy métermázsa kősó 10 frt 60 kr, nyers fagygyu 28 frt — kr, olvasztott faggyu 48 frt — kr, szappan 38 frt — kr, egy hectoliter ó bor 15 frt — kr, uj bor 5 frt 50 kr, mész 1 frt 60 kr, kemény faszén 1 frt — kr, kendermag 3 frt 60 kr, köles 3 frt 50 kr, dió 4 frt 90 krt repcze 10 frt 50 kr. mogyoró 4 frt 80 kr, aszszu szilva 9 frt — kr.

A „KELET" magán táviratai.

Feladatott **Budapesten** nov. 8. 10 ó 50 p. d. e.
Érkezett Kolozsvárra nov. 8. 11 ó. 15 p. d. e.

A király a horvát feliratra válaszolva, kijelenti, hogy a horvát országgyülés a külügyek fejtegetésével a törvényes hatáskőrt átlépte; elvárja, hogy jövőre ezen korlátokat szigoruan figyelembe veendi s a magyar korona megjelölésére is ezentul azon kifejezést fogja használni, mely a fennálló törvényekkel összhangzásban van.

Angol okmányokból kitünik, hogy az afgán emir két év óta czivódik Angliával.

Az afgán szorosokban már lődöznek.

Érték- és váltófolyam.

1878. november 7.

Magyar aranyjáradék	82.35.
„ kincstári utalv. 1 kibocsát	—.—.
„ „ „ 2 „	111.25.
„ keleti-vasut elsőbség 2 „	72.75.
„ „ állami kötvény 1876 év	64.—.
„ vasuti kölcsön	97.50.
„ földtehermentesitési kötvény	78.75.
temesi „ „	74.75.
erdélyi „ „	73.—.
horv. slavon „ „	84.—.
magy. szőlődézma váltság „	80.—.
Oszt. egységes államadósság papirban	60.70.
„ „ „ ezüstben	62.25.
„ aranyjáradék	71.15.
1860. államsorsjegy	111.20.
Oszt. nemzeti bank részvény	7.82.
„ hitelrészvény	226.—.
magyar. hitelbank	207.50.
Ezüst	100.—.
Cs. k. arany	5.58.
Napoleond'or	9.36½.
Német birod. mark	57.85.
London	116.70.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos: Békésy Károly.

Perl fogorvos

tudományos utazását **Amerikára** is kiterjesztette s jelenleg **Philadelphiában** időz és rövid idő alatt, új tapasztalatokkal gazdagon, fog **Kolozsvárra** visszatérni. **Salicyl szájvize** és **fogpora** kapható Kolozsvárt Dietrich S. urnál, M.-Vásárhelyt Fogarasi urnál, Gy.-Fehérvárt Csiky Imre urnál, N.-Enyeden Winkler urnál és Sz.-Somlyón Végh urnál.

x Érdekes az id. Heckscher Samu hamburgi bankárnak mai számunk hirdetési rovatában megjelenő szerencse jelentése. Ezen bankház az e vidéken nyert összegeknek pontos és titoktartó kifizetése által oly jó hirnevet szerzett magának, hogy e helyen ezen mai hirdetésre mindenkit figyelmessé teszünk.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

(218) (117—300)

Elsinger M. J.
Bécs, Neubau 2. Zollergasse,

Védjegyével — Ajánljuk — védve

Elsinger M. J. és fiai
Bécs, Neubau, Zollergasse 2

csász. kir. hadügyministerium, ő felsége haditengerésze és számos jótékony intézet sat. szállitói
csász. királyi szabadalmazott gyárának
legjobb és legajánlatraméltóbb

eső köpönyeit,
kocsitakaró ponyváit, ágybetéteit, sátorkelméit.

eső köpenye, kocsitakarók, ágybetétek, sátorkelmék

Főnyeremény esetl. 375,000 márka

Szerencse jelentés.

A nyereményeket az állam biztositja.

Meghivás a Hamburg állam által biztositott nagy pénzkisorsolásnáli

nyeremény-esélybeni részvételre,

a melyben több mint

7 millió 290.000 márkának

kell biztosan nyeretni.

Ezen előnyös *pénzkisorsolás nyeremányei*, mely tervszerüen 82,500 sorsjegyet foglal magában, a következők. u. m.: (415) (6—6)

A **legnagyobb** nyeremény esetl. **375,000** márka.

1 jutalom	à m. 250,000	304 nyerem. à m.	2000
1 nyerem.	à m. 125,000	3 nyerem. à m.	1500
1 nyerem.	à m. 80,000	10 nyerem. à m.	1200
1 nyerem.	à m. 60,000	502 nyerem, à m.	1900
1 nyerem.	à m. 50,000	621 nyerem. à m.	500
1 nyerem.	à m. 40,000	37 nyerem. à m.	300
1 nyerem.	à m. 36,000	675 nyerem. à m.	250
3 nyerem,	à m. 30,000	40 nyerem. à m.	200
1 nyerem.	à m. 25,000	36 nyerem. à m.	150
6 nyerem,	à m. 20,000	22850 nyerem. à m.	138
6 nyerem.	à m. 15,000	10 nyerem. à m.	125
1 nyerem.	à m. 12,000	1950 nyerem. à m.	124
24 nyerem.	à m. 10,000	75 nyerem. à m.	120
2 nyerem.	à m. 8,000	4 nyerem. à m.	100
3 nyerom.	à m. 6,000	3450 nyerem. à m.	94
31 nyerem.	à m. 5,000	3950 nyerem. à m.	67
61 nyerem.	à m. 4,000	35 nyerem. à m.	50
4 nyerem.	à m. 3,000	9950 nyerem. à m.	40
		3950 nyerem. à m.	20

és rövid hónapok alatt 7 sorozatban *biztos* eredményre jut.

Az *első nyeremény-huzás hatóságilag* meg van állapitva és ára ehhez

az egész eredeti sorsjegynek csak 3 frt 40 kr,
a fél eredeti sorrjegynek csak 1 frt 70 kr,
a negyed eredeti sorsjegynek csak — frt 85 kr,

és ezen az *állam által biztositott eredeti sorsjegyek* (nem eltiltott igérvények) *a pénzek bérmentes beküldése után*, az innét *legtávolabb eső vidékre is elküldetnek.*

Minden résztvevő *eredeti sorsjegyén kivül* egy az *állam czimerével* ellátott *eredeti-tervet ingyen kap* és minden megtartott huzás után a huzási lajstrom *jelszólitás nélkül azonnal* megküldetik.

A nyereségek kifizetése és elküldése

az érdekeltek részére *egyenesen általam azonnal és a legnagyobb titoktartás mellett eszközöltetik.*

☞ *Bármely megrendelés* egyszerüen egy *postautalványon is eszközölhető.*

☞ *Azért forduljon bizalommal mindenki megrendelésével a bekövetkező huzás miatt egész*

1878. november 15-ig

id. Heckscher Samu

Bankár és váltó- irodájához *Hamburgban.*

---

(396) (6—6)

Ki böven jövedelmező

mellékkeresetet

gyorsan és biztosan elérni kiván „**1000**“ jegygyel ellátott ajánlattal alanti czimhez forduljon

Annoncen-Expedition von G. L. Daube et Cie Wien.

SÁRGA KRISTÓF

fehérnemü és vászon-raktára
KOLOZSVÁRT,
(bel-középutcza, kisegitő alatt.)

Kül- és belföldi nagy kereskedők és gyárosokkali egyenes összeköttetésemnél fogva azon kellemes helyzetben vagyok n. érd. vevöimnek **kezesség mellett,** legjutányosabb áron valódi árúkkal szolgálni.

Raktáromban legnagyobb választékban kaphatók:

Férfi fehér-ingek, chiffon, creton és madepolan szövetből, sima himzett és redős gallérral, vagy a nélkül 85 krtól, 3 frt 50 krig.

Férfi szines-ingek, angol oxford, creton és madepolan szövetből 100 különböző mintára, jó szintartó 30 krtól, 3 frt 60-ig.

Szines és fehér gyabjú alsó-ingek és nadrágok 70 krtól 5 frtig.

Férfi alsó-nadrágok (gatyák) rendennemü szabású, legjobb len és pamut vászonból 70 krtól, 2 frt 50-ig.

Férfi legújabb gallérok és **kézelők** 4 rétü legjobb chiffon szövetből párja 40 kr.

Férfi szines-szélü selyem, — len és pamut **zsebkendők** szegve 6 darab egy kötegben 60 krtól, 7 frtig.

Valódi len fehér-zsebkendők 6 darab egy kötegben 1 frt 50 krtól 7 frtig. (387) (8—*)

Női-ingek len és pamut vászonból, sima himzet vagy redős, 1 frtól, 5 frtig.

Női háló reklik, 1 frtól, 5 frtig, fökötők len és chiffon vászonból 40 krtól 80-ig.

Női alsó-szoknyák és **nadrágok** 90 krtól, 7 frtig.

Női piquet reklik, nadrágok és **szoknyák,** 1 frt 50 krtól 5 frtig.

Függöny neczek. gyapju és pamut takarók, paplanok, madráczok mely utóbbiakból különösen nagy raktárt tartok.

Legujabb szerkezetü **esőernyők,** 1 frt 40-től 15 frtig.

Fehér és szines **harisnyák,** gyapjú, len, pamut és selyemből, párja 15 krtól, 1 frt 50-ig.

Legujabb **nyakkendők, posztó, szsrvasbőr és glage kesztyük, nadrágtartók, harisnya-kötők, órasinorok sat,** legjutányosabb árban.

Fehér és szines-asztalnemü, mindenféle len és pamut vászon szin-tartó creton, oxford és madepolán,

szines ingszövetek

1000 különböző mintára 16 krtól 52 krig., 100 különböző fajtáju chiffon, creton és madepolan **fehér ingszövetek** 80, 1.55 és 170 centiméter széles, 22 krtól 70 krig,

sima, himzett és redős

len és pamut ingbetétek 25 krtól 3 frtig.

Len és chiffon himzett strifok és betétek, kötő, varró, himzö-pamutok és czérnák, ujjon szülők részére fökötők, téklik és takarók sat.

Továbbá elvállalnk kiházasitás, vagy magán szükségre kivánt fehérnemüek pontos elkészitését; kitünö szabás és jó összeállitásra legnagyobb figyelem van forditva.

Megrendeléseket, nyak bőség, váll- és ujjahossza papir szeleten pontos mértéke beküldése mellett saját felelősségemre azonnal teljesitek, mely esetben árát és fajtáját meghatározri kő em.

Bármely megrendelés ha nem tökéletesen kielégitő az érte fizetett összeget vissza szolgálom, vagy másokkal kivánatra kicserélem.

Legfőbb törekvésem n. érd. vevöim bizalmát továbra is kiérdemelni és azt megtartani alázatos szolgája:

Sárga Kristóf.

Pályázati hirdetmény.

A Besztercze-Naszódmegyében alakitott IX egészségügyi-kör körorvosi állomásainak betöltése végett és pedig:

az I. egészségügyi kör részére Telcs székhelylyel
a II. „ „ „ Naszód „
a III. „ „ „ Földra „
a IV. „ „ „ Kis-Ilva „
az V. „ „ „ Borgó-Prund székhelylyel
a VI. „ „ „ Petres „
a VII. „ „ „ Besztercze „
a VIII. „ „ „ Harina „
a IX. „ „ „ Nagy-Sájó „

300 frt, — az V egészségügyi kört érdeklőleg pedig évi 700 frt. fizetés mellett, ezennel pályázat nyittatik.—

Az orvosi állomások betöltése minden egyes egészségügyi-kör községei képviselői által megejtendő választás útján fog eszközöltetni, a pályázati határidő pedig (430) (1—2)

folyó év december 15-ig

állapittatik meg.—

Okleveles sebészek kellőleg felszerelt folyamodványai, kiknek a pályázni kivánó egészségügyi-kör kijelölése mellett, egy 3 évi sebészi minőségbeni gyakorlatot, — az V-dik egészségügyi kört érdeklőleg pedig orvostudori oklevelet kell kimutatniok, a kijelölt napig, Besztercze-Naszódmegye alispánjánál benyujtandók.

Beszterczén, 1878. oktober 31-kén.

Egyesült Besztercze Naszódmegye alispánja LANI.

---

(429) (1—*)

China-szőrp.

Párisi gyógyszerész Grimault és társának vastartalmú China-szőrpe, a két legjobb zsongitó szert foglalja magában, melyet a gyógyászat ismer, t. i. a china-héjat, a legjobb erősitő szert, s vasat, a vér egyik főelemét. Ez az a párisi orvosok által leggyakrabban ajánlt szer, hölgyeknek és fiatal leányoknak, a kik gyomorbajban, sápkórban, fehérfolyásban, vagy rendetlen tisztulásban szenvednek. Gyermekek, aggok és oly egyének számára, a kik vérszegénységben vannak, kitünő hatásu, étvágyat csinál, elősegiti az emésztést, s visszaadja a vér természetes szinét.

---

(242) (5—6)

Huszonhét éven át jónak bizonyult!

ANATHERIN-SZÁJVIZ

Dr. POPP J. G.-től cs. kir. udvari fogorvos

Bécs, Stadt, Bognergasse 2.

Minden más fogvizeknek eleibe teendő mint óvszer a fog és szájbetegségek ellen, a fogak korhadása és ingóvá válása ellen, kellemes iz és szaggal, a foghust erősiti s mint hasonlithatlan fogtisztitó szer szolgál.

☞ Hogy ezen közkedveltségü s nélkülözhetlenné vált készitmény minden körök által megszerezhető legyen, különböző nagyságu palaczkokban van és pedig 1 nagy palaczk 1 frt 40 krral, 1 középszerü palaczk 1 frtval és egy kis palaczk 50 krral.

ANATHERIN-FOGPÁSTA,
a fogak tisztitása és épentartására, a kellemetlen bűz és a fogkő elháritására. Ára egy üveg szelenczének 1 frt 22 kr.

Dr. POPP ILLATOS FOGPASTÁJA,
a legkitünőbb szer a szájüreg és fogak ápolása és fentartására. Ára darabonkint 35 kr.

NÖVÉNYI-FOGPOR,
tisztitja a fogakat, eltávolitja a fogkövet s a fogmáz nyer fehérségében. Ára dobozonkint 63 kr.

Dr. POPP FOG-ÓLMA, a lyukasfogak önkitöltésére.

ILLATOS NÖVÉNYI SZAPPANOK
az arczbőr szépitése és javitására, s minden bőr tisztátalanság ellen jónak bizonyult, lepecsételt eredeti csomagokban 30 krval.

☞ **Szives tudomásul!** ☜

A hamisitástóli oltalmazás végett figyelmeztetik a t. cz. közönség, miszerint az **Anatherin szájvíz minden palaczkjának** a nyaka védjegygyel van ellátva, (Hygea és az anatherin készitmények czége,) valamint azonfelül még minden palaczk egy külboritékkal van ellátva, mely világos viznyomatban a birodalmi sast és a czéget tartalmazza:

Kapható: **Kolozsvártt: Wolff J., dr. Hintz Gy., Biró J., Valentini és Széky M. gyogyszerészeknél és Csapó S. kereskedésében.** B.-Hunyadon: Holczer, gyógysz. Beszterczén: Fleischer, Tergovits Hd., Scholtesz gyógysz. Bethlenben: Bernádi, gyógysz, Brassóban: Schuster gyógysz., Jekellius gyógysz. Déésen: Róth Pál gyógysz. Dévén: Lengyelnél. Gy.-Szent-Miklóson: Bogdán gyógysz. Gy.-Fehérvártt: Mihelyes, gyógysz., Fröhlich, gyógysz. Lekenczén: Scheint Fr. gyógysz. Magyar-Láposon: Breuer P. gyógysz. M.-Vásárhelytt: Jenei A. gyógysz., Fogarasi D. és Bucher M. Medgyesen: Folbert, Breckner C. gyógysz. Nagy-Enyeden: Oberth J. gyógysz. Nagy-Szebenben: Müller gyógysz., Stengel J., Thalmáyer Fr., Reisenberger Fr. Szamosujvárt: Placsinlar és fia gyógysz. Szász-Régen: Schaser F. gyógysz. Szászvároson: Fuhrmann, gyógysz., Reckert C. gyógysz. Segesvárttt: Fr. Teutsch J. B., Misselbacher. Sepsi-Szent-Györgyön: Csutak testvérek, Ötves és Beteg. Tekében: Wagner, gyógysz. Tordán: Wolff, gyógysz., Trajanovits gyógysz. Zilahon: Weiss gyógysz.

Legujabb irodalmi termékek.

STEIN JÁNOS

könyv- és zenemükereskedésen Kolozsvárt következő épen most megjelent munkák kaphatók:

MAGYAR ÖNÜGYVÉD

VAGYIS

ELMÉLETI TANÁCSADÓ A POLGÁRI KÖZÉLETBEN

LEGINKÁBB ELŐFORDULÓ JOGÜGYLETEKBEN

ÉS

GYAKORLATI UTMUTATÓ

az államfőnél, az államkormánynyál s a közigazgatási, pénzügyi és birói hatóságoknál, ügyvédi segély és ügyvédi képviselet nélkül benyujtható mindennemü folyamodványok, kérvények, panaszok, felszólamlások és felebbezések, valamint a jogügyletekre vonatkozó magánokiratok fogalmazása és szerkesztése körüli eljárásnál.

TÖBB SZÁZRA MENŐ MAGYAR ÉS NÉMET SZÖVEGÜ IROMÁNYPÉLDÁVAL.

A KÖZÉP OSZTÁLYBELI HONPOLGÁROK HASZNÁLATÁRA.

IRTA

TÓTH LAJOS

hites ügyvéd, volt megyei tiszti főügyész.

Negyedik, egészen átdolgozott s az időközben hatályba lépett ujabb és legujabb, különösen a gyámsági és gondnoksági ügyek rendezését s a kisebb polgári peres ügyekben való eljárást tárgyazó hazai törvények alapján kiegészitett és jelentékenyen bővitett kiadás,

---

A jogorvoslatok rendszere.

Tekintettel a jogfejlődésre és a különböző törvényhozásokra.
A magy. tud. akadémia által dicsérettel kitüntetett pályamű.
Irta ZLINSZKY IMRE. Ára 2 frt 50 kr.

Két kanczellár.

(Bismarck és Gorcsakov.)
Irta KLANKO JULIÁN. Franczióból foroitva. Ára 1 frt 50 kr.

A társadalom-tudomány elemei, vagy érzéki, nemi és természeti vallás.

A társadalom három főbajának a **szegénység, prostitutió** és **házasságtalanság** valódi okáról és gyógyitásáról.

IRTA EGY ORVOS.

A tizerharmadik angol kiadás szerint forditva. Ára 1 frt 50 kr,

---

Az irodalom Svindlerei.

Fény- és árny képek.
Irta SOLYOM JENŐ. Ára 40 kr.

A magyar helyesirás elvei és szabályai.

Ujabban átvizsgálva kiadta a magyar tudományos akadémia.
Ára 10 kr.

A zene-elmélet elemei.

A zenedék alsó osztályai használatára.
Összeállitotta VAJDAFY BÉLA, nemzeti zenedei és polg. isk. tanár.
Elfogadtatott a nemzeti zenede 1, 2, 3. és 4 dk osztályai számára és több fővárosi polgári iskola által.
Ára egy füzet kótával együtt 1 frt 20 kr.

Az országos képtár kiválóbb művei.

PULSZKY KÁROLYTÓL. I-ső füzet. Ára 1 frt 20 kr.

LAJOS PAP.

Történeti elbeszélés Pest multjából. Irta VÉKA L. (Vajkay Károly.)
Ára 80 kr.

Egyenes adók kézikönyve.

A fennálló egyenes adók és az azok kezelését tárgyazó közigazgatási törvényeknek és szabályoknak gyakorlati helyes alkalmazásával.
Szerkesztette DRAHOTUSZKY REZSŐ.
Községi elöljárok, körjegyzők, adózók és általában adóügygyel foglalkozók, az adófelügyelői szakvizsgára és község jegyzői szigorlatra készülök számára.
Miniszteri rendeletekkel és számos gyakorlati példákkal megvilágitva.
Ára 2 frt.

ZRINYIÁSZ.

A tanuló ifjuság részére földolgozta SCHLATTER M. ALFRÉD.
Ára 70 kr.

Balassa Bálint.

Irodalom történeti elbeszélés. Irta PAULIKOVICS LAJOS.
Ára 80 kr.

☞ **Ugyanott régibb, vagy használt könyvek ujakért becseréltetnek, vagy kedvező feltételek mellett átvétetnek.** ☜

Eladó könyvnyomda.

A maros-vásárhelyi rom. kath. leányiskola teljesen fölszerelt

könyvnyomdája,

mely egy gyorssajtóból és egy kézisajtóból áll, **jutányos áron eladó.** Jelen év

november-hó 18-káig

értekezhetni AJTAY MIHÁLY egyházi főgondnok urnál Maros-Vásárhelytt. (428) (2—3)

Haszonbér.

Kolozsmegyében, apahidi vasuti állomástól és Szamosujvártól két óra távolságban fekvő, Gyulatelke helységében **680 hold** tagositott **szántó, kaszáló, legelő,** minden gazdasági **épületekkel, lakóházzal** ellátva, a haszonbérlő elhalálozása következtében, **1879. Sz.-György** naptól kezdve, több évekre haszonbérbe adó.— Értekezhetni Maros-Szt.-Györgyön tulajdonos Máriaffy Alberttel és Gyulatelkén megbizott Godolán Jánossal. (380) (3—3)

Hamisitás ellen minta- és bélyeg- véd által biztositott

gyomorsó

(emésztő por)

Schaumann Gyulától,

a gazdászati gyógyszertár tulajdonosa Stockerauban.

Gyógytani tekintélyek nyilatkozata szerint, a legpróbáltabb fűszerekből való összeállitása következtében különös hatással bir az emésztésre és vértisztitásra. Rendkivüli sikert mutatott fel gyomor és bélhurut vala mint ezek következményei eseteiben, u. m. túl ágos gyomorsav, étvágyhiány, zaha, béltolulás, aranyér-bajok; továbbá nők- és gyermekek gyengeségi eseteiben: sápadt kinézés, soványodás, sápkór és fejköszvény. Folytonos használat mellett egyetlen gyökeres szer búskomorság és hypochondrikus kedélyállapot ellen.

A „Medizinische Wochenschrift“ 1878. évi április havi 15. száma irja: a stockeraui gyógyszertárból való gyomorsó oly szer, mely emésztés-bajokban, gyomorgyengeségben, gyomorhurutban, vagy az arra való hajlam eseteiben, étvágyhiányban sat. igen jól hat s inkább életrendi szernek tekinthető. Összeállitása, melyben a legpróbáltabb fűszerek — ezek közt olyanok, melyek kitünő hatása csak újabb időkben lett ismeretessé — vannak képviselve, megfoghatóvá teszi a jó eredményeket, melyek használta által elérhetők. S mindenki, a ki tudja, hogy menyiyire gátolja az emberi jólétet épen a megzavart emésztés, s mennyire képes elgyengitni az egész testi állapotot, bizonyára elismerendi az ily szer fontosságát.

☞ Valódi minőségben csak dr. HINTZ GYÖRGY gyógyszerész urnál Kolozsvártt kapható.

Egy doboz ára 75 kr — Legalább két doboz utánvét mellett is rendelhető.

(276) (15—25)

Ajándékba adjuk mindenkinek

a legszükségesebb **háztartási czikkeket,** ugy mint: **kávés- és evő-kanalakat, késeket és villákat,** stb. stb.

A nem rég megbukott nagy angol britannia-ezüst-gyár tömeggondoksága által megléttünk bizva, hogy valamennyi nálunk raktárban levő ezüst-britannia árukat a szállitási költség és a munkabér $^1/_4$ részének csekély megtéritése mellett **elajándékozzuk.**

A szállitási költségeknek Angliától Bécsig, valamint a munkabér egy csekély részének megtéritése fejében, a tárgyak mellett lévő összegnek beküldése, vagy utánvétel mellett is, a következőket kapja mindenki (381) (5—12)

☞ **ingyen.** ☜

6 darab britania-ezüst **evőkanál**, 6 darab ugyanolyan **kávés-kanál**, összesen 12 darab, melyek ára előbb 6 frt volt, **most mind a 12 drb. együttvéve** . . . . . **1 frt 95.**

6 darab Britania-ezüst **asztali kés**, angol aczélpengével, továbbá 6 „ ugyanolyan **villával**, összesen 12 darab, melyek ára előbb 9 frt volt, **most mind a 12 darab együttvéve** . **3 frt 25.**

1 darab **tejszedő-kanál**, nehéz fajta, előbb 3 frt, **most** . **— frt 85.**

1 „ **levesszedő-kanál,** legnehezebb fajta, a legjobb britania-ezüstből, előbb 4 frt, **most** . . . . . **1 frt 25.**

Azonkivül elegans asztali **gyertyatartók**, páronkint frt 1.—; 2.—; 2.50, 3.—; **findzsák** à kr. 50, 75, 80., frt 1—, 1.40; kávés vagy theakannák à frt 2 —; 2.50, 3.—; 4.—; czukorfogók à kr. 35, 50, 80, frt 1; czukorszelenczék à frt 2, 2.80, 4.—; 5.50, 7—; czukorhintők à kr. 25, 40, 75, 90, frt 1.—; eczet- és olajtartók à frt 2.50, 2.80, 3.50, 4.75, 5.—; vajszelenczék à kr. 75, 90, frt 1.70, 2.80, 3.25, 4.—; és még számtalan tárgyak.

☞ **Különösen figyelembe veendő.** ☜

6 darab **asztali kés**, legfinomabb britania-ezüst nyél, angol aczélpengével,
6 darab ugyanolyan **villa**, 6 darab nehéz kitünő **evőkanál,**
6 darab ugyanolyan **kávés-kanál**, összesen 24 darab, melyek azelőtt 15 frtba kerültek, most **mind a 24 darab csak 4 frt 60 kr.**

E tárgyak a legfinomabb britania-ezüstből vannak készitve, s fehéren maradó sukért

☞ **15 évig vállaltatik kezesség.** ☜

Siessen mindenki minél előbb beküldeni megrendelését, mert ily roppant olcsóság mellett minden nem sokára el lesz kapkodva. Czim s az osztr.-magyar tartományok számára egyedüli megrendelési hely:

General-Depôt der Britannia-Silber-Fabriken
Blau & Kann, Bécs, I., Elisabethstrasse 6.

Nyomatott Stein János m. k. egyetemi nyomdájában az ev. ref. unoda betűivel Kolozsvárt.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația Școlară - BCU Cluj-Napoca.